

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI !
Prof. A. Voldemaras

Laisvoji Lietuva

B. Brazdžionis

Ką tu, išeidamas iš tėviškės pakluonių,
Išsinešei, kai žemę rykštė palietė skaudi-
Senolių kraują-vardą-laisvės žiburį širdy,-
Kaip amžiną paminklą visą šią kelioną,
Kaip didį turtą neš širdy.

Free
Lithuania

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 476-3371 ir 839-5531

Lietuvių Archyvas
5600 So. Claremont Ave.,
Chicago, Ill. 60636

EINA XXVII METUS

1972 LAPKRIČIO - NOVEMBER 7

Kaina 20 ct. Nr. 22 (1144)

Hanojaus skubėjimas pasirašyti paliaubų susitarimą

AR NEPASIKARTOS 1954 IR 1962 METŲ INDOKINIJOS ISTORIJA ?

NEOFICIALUS HANOJAUS IR WASHINGTONO SUSITARIMO TURINYS

Hanojaus skubėjimas ir vertimas pasirašyti spalio mėn. 31 d. Kissingerio ir Le Duc Tho slapto paliaubų susitarimą, kurio turinys, paskelbtas per Hanojaus radijo, yra maždaug toks:

1. Amerika respektuoja Vietnamo nepriklausomybę, suverenumą, vienu mą ir teritorinį integralumą.
2. Paliaubos prasidės po 24 valandų nuo pasirašymo. Abi šalys pasižada nesi naudoti faoso ar Kambodijos teritorijomis grąsinti kitų šalių saugumui. Tuo pačiu laiku Amerika nustos bombarduoti ir blokuoti Š. Vietnamą.
3. Abi kariaujančios pusės paleidžia visus karo belaisvius ir sulaikytuosius civilius.
4. Abi vyriausybės-Saigono ir Vietkongo-pasilieka kaip buvusios ir jos pradeda tiesiogines derybas apie susiorganizavimą naujų rinkimų, po kurių seks koalicinė vyriausybė. Abiem šalim duodamas susitarimo laikas-trys mėnesiai. Rinkimams suorganizuoti ir prvesti sudaroma trijų elementų taryba iš Saigono, Vietkongo ir Neutralių žmonių, o pačius rinkimus prižiūrės tarptautinė komisija. Amerikos vardas niekur neminimas.
5. Numatomas Vietnamo susijungimas turi būti atliktas taikiai keliu.
6. Sudaromas tarptautinis komitetas kariniams reikalams kontroliuoti ir bus sušaukta tarptautinė konferencija Vietnamo reikalui.
7. Laos ir Kambodija turi likti neutralūs ir jų tautiniai reikalai respektuojami, niekas neturi maišytis į jų vidaus reikalus, visos svetimos kariuomenės atitraukiamos iš jų žemių.
8. Amerika pasižada padėti atstatyti Š. Vietnamui ir visoms Indokinijos žemėms.
9. Susitarimas įsigalioja nuo jo pasirašymo dienos...

Washingtonas pripažino, kad Hanojaus paskelbti susitarimo punktai išversti į anglų kalbą yra maždaug teisingi, tik yra praleista, kad pasirašius paliaubas naujų susitarimų Š. Vietnamas nei per DMZ, nei per Laosą ar Kambodiją nesinaudos. Gi karo belaisviai turi būti paleisti ne vėliau, kaip per 60 dienų. Tačiau susitarimas negalės būti pasirašytas

Gen. Stasio Dirmanto iniciatyva, Vytauto Didžiojo Metais, buvo pastatytas vienas iš stilingiausių paminklų Kaune, kurį XX-jo amžiaus barbarai sunaikino.

K. T A U T K U S

Hanojaus reikalaujama terminu - spalio 31 d., reikės dar vieno susitikimo, kuriame bus sutvarkyta keletas techniškių klausimų ir tik po to bus susitarimas pasirašytas ir įsigalios ginklų paliaubos Vietname.

SAIGONO VYRIAUSYBĖS SUSITARIMAS ATMETAS
Prez. Thieu praktiškai Amerikos ir Š. Vietnamo susitarimą atmetė, pavadino beverčiu ir nepriimtiniu Saigonui. Jis pareiškė, kad "vienintelis paliaubų susitarimas bus galiojantis, kuris atitiks mūsų valstybės interesus. Taika bus tada, kada aš pats pasirašysiu. Bet koks raštas, nors jis ir būtų su 10 parašų, bus bevertis, jei ten nebus mano parašo visų vietnamiečių vardu. Aš galiu mirti šiandien ar rytoj, bet mano tautos interesai reikalauja tęsti pasipriešinimą ir laimėti. Nesu aš kliūtis taikai, tik atstovauju tautos valią, kuri ir sąjungi-ninkų ir priešų turi būti respektuojama..."

AMERIKOS AVIACIJA PALA UŽ Ė HANOJAUS KOMUNISTŲ NUGAR-KAULĮ

Hanojaus komunistai nesileido į jokias taikos derybų kalbas ir atmetė visus taikos pasiūlymus. Sutikdavę tartis ir kalbėtis tik jų pasiūlytomis sąlygomis. Virš ketverių metų komunistai nepakeitė savo nusistatymo ir suvažiavus taikos delegacijoms Paryžiuje. Iškilmingai Hanojaus komunistai deklaravo, kad jie kovos ir daugiau 20 metų, arba tol, kol Amerikos imperialistai ir jos pastumdėliai bus iš Vietnamo negarbingai išvyti. Tik imperialistų amerikiečių kapituliacija priartins Vietnamo taiką. Kol Vietnamo karas buvo vedamas daugiau politiku, kaip generolų, tol ten vyko tik nekaltų vietos gyventojų, amerikiečių karių žudymas ir stumdymasis pirmyn ir atgal-vienos kalvos užėmimu su nuostoliais, o jau sekančią dieną jos palikimu priešui. Prez. Johnsono pradėti Š. Vietnamo bombardavimai buvo nesekmingi, nes politikų parinkti taškai sunaikinti buvo tik karinės medžiagos bereikalinės eikvojimas. 1968. VIII. 31 d. prez. Johnsonas Š. Vietnamo bombardavimus visiškai sustabdė. Priešas tiek sustiprėjo, prisivežė karinės medžiagos, jog įvykdė Ted ofensyvą, kuri baigėsi prieš neseckme ir pralaimėjimu. Keletą kartų prez. Nixonas priešui priminė, kad bus į veiksmus griežtai atsakyta. Kai tik 1972 m. kovo 30 d. Hanojaus suplanavo ir pradėjo invaziją į P. Vietnamą. Prez. Nixonas savo išėjimus panaudojo ir

atnaujino Š. Vietnamo teritorijos bombardavimus plačiau, įskaitant ir Hanojaus apylinkes bei Kaipongo ir kitų uostų karinius įrengimus. Tuo pat metu ir jūras užminavo-užblokavo Hanojaus vandenį. Nepaprastas susitarimo pasirašymo skubėjimas iš Vietkongo ir Hanojaus komunistų pusės yra pačiu pagrindiniu veiksmu, kad Amerikos aviacijos ir laivyno veiksmai padarė tiek, jog komunistai pamiršo karo vedimą 20 metų, skuba su taikos paliaubomis, nes padėtis krašte toliau vesti karą nebeapkeliama ir komunistų geležinė drausmė gali gyventojų nepriversti mirti už jų išsilaikymą valdžioje. Pajuto spaudimą ir iš savo globėjų-Maskvos ir Pekino. Ginklų dar galėjo pristatyti, bet maisto jau sunkiau, nes ir patien trūksta ir turi pirkti iš kapitalistinių kraštų. Komunistai dar gali spardyti ir žodžiais kariauti, bet iškilusius sunkumus ir padėties tragiškumo žodžiais nepataisys ar sutvarkys.

WASHINGTONO OFICIALUS PASKE LBIMAS

Spalio 27 d. Washingtono buvo oficialiai paskelbta, kad taika bus greitai, Hanojaus paskelbti paliaubų susitarimo 9 punktų anglų spaudos vertime atitinka maždaug tikrovei, tik reikėjo mažo patikslinimo, jog paliaubų pasirašymui reikia laukti keletą dienų, kol bus sutvarkyta keletas techniškių klausimų. Be to, reikia dar vieno susitikimo su Hanojom, ir toks posėdis gali trukti iki ketvirtadienio. Nixono strategai stengiasi pakeisti kai kuriuos punktus, kuriuos truputį per anksti paskelbė Hanojus ir tvirtina, kad jie yra galutini ir su susitarimo pasirašymu sutartas spalio 31 d. Prezidento patarėjas H. Kissingeris pasikalbėjimuose sako, kad susitarimui reikia padaryti šešetą ar septynetą pakeitimų. Pats svarbiausias pataisymas, kurio nėra minima susitarime, tai Š. Vietnamo karinių dalinių ištraukimas iš P. Vietnamo teritorijos. Saigonas tvirtina, kad jo teritorijoje Hanojaus reguliarios kariuomenės yra virš 145,000 vyrų. Jei susitarime kalbama, kad "svetimos kariuomenės, susitarimą pasirašius ir paliauboms įsigaliojus turi būti ištrauktos iš Laos ir Kambodijos teritorijos", tai Hanojaus kariuomenė, kaip svetimos respublikos turi pasitraukti iš P. Vietnamo teritorijos.

Washington Post korespondentas Victor Zorza rašo, kad Hanojaus partijos politiniame biure dėl karo "tęs

(Nukelta į 2 psl.)

Sovietų Sąjungos krizė

L. M Ū R A S

Šiais metais Sovietų Sąjunga užpiko iš Amerikos didelių kiekius grūdų ir kitokių maisto gaminių. Iš to jau aišku, kad Sovietų Sąjunga yra prispausta blogiausios krizės per visus dešimtmečius ir, atrodo, kad krizė eina gilyn. Ką tai reiškia žodis "krizė". Tai graikiškos kilmės žodis ir reiškia - sunkumas, sunkus persilaužimo momentas, negalavimas, sukrėtimas. Krizė gali būti ekonominė arba politinė, bet jei valstybė paliečia abi krizes, tai jau ta valstybė tikras ligonis ir turi peržiūrėti visas negerovių priežastis.

Nuo pat komunizmo pradžios, Sovietų Sąjunga įvedė žiaurią diktatūrą. Mažiausias suabejojimas šventomis komunizmo doktrinomis - kalėjimas, Sibiras arba likvidavimas. Ypač žiauriai vykdė Stalinas, kuris visiems įvarė baimę ir vergišką paklusnumą. Nežiūrint į tai, po II-jo Pasaulinio karo, atsirado žmonių intelektualų, kurie pradėjo viešai reikšti nepasitikėjimą. Tai rašytojai

Solženicinas, Pasternakas, Jakyra, Grigorenko, mokslininkas Zacharovas ir daugybė kitų. Nors prieš juos griebėsi įvairių priemonių, bet nieko nepadėjo, o jų balsą girdi visas pasaulis. Atsirado pagrindžio spauda, kurią negali jokiū būdu sunaikinti, nes toji spauda turi didelį žmonių pritarimą, o be to, nepasitenkinimo bruzdėjimai Ukrainoj, Pavolgyje, Lietuvoj ir kitose vietovėse. Buvo žadama gerovė, laisvė, idealai santvarka, o iš tikrųjų yra skurdas, beviltiškas vegetavimas. Per visą laiką didelis trūkumas įvairių reikmenų ir maisto. Žmonėms aiškinama, kad Sov. Sąjunga apsupta priešais ir turi rūpintis apsauga ir daugiau gaminti ginklus. Daug vilčių buvo dedama į "piatiletkas"-penkmečius ir žadama, kad po penkių metų jau bus visko.

II-sis Pasaulinis karas parodė, kad rusų kariuomenė beveik be ginklų ir buvo reikalinga skubi Amerikos pagalba. Kai kariuomenė traukė.

Ats. brig. gen. inž. prof. Stasys DIRMANTAS atšventė 85 metų sukaktį. Aprašymas 2 psl.

1972. X. 24, Roma, Via Po 40

Didžiai Gerbiamas ir Brangus Generole,

Tamstai sulaukus 85 metų amžiaus, širdingai sveikinu Tamstą Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir savo vardu. Tamstos graži sukaktis atžymi ilgą garbingo bei kūrybingo gyvenimo etapą. Tamstos daugialypei-kario, mokslininko ir valstybės vyro - veiklai visada buvo būdingos trys savybės: griežtas pareigingumas, aukšta kultūra, gilus patriotizmas. Šios savybės sudarė pagrindą sėkmingam darbui, kuriuo Tamsta esi daug nusipelnęs Lietuvai nepriklausomybės laikais.

Jos įkvėpia Tamstą ir dabar, mūsų kraštui esant prieš oкупuotam, tęsti lietuvišką darbą tokia energija, kuri gali būti pavyzdžiu ir jaunesnėms kartoms.

Tai sakydamas ir maloniai atsimindamas mudviejų bendradarbiavimą bei asmeninius santykius, siunčiu Tamstai, Brangus Generole, labai širdingus linkėjimus ir lieku su gilia pagarba Tamstos

Stasys LOZORAITIS
Lietuvos Diplomatinės Šešas

KĄ VIETKONGAS ATSTOVAUJA ?

NETURI NEI VALSTYBĖS, NEI VALDŽIOS AR SOSTINĖS
B. JABLONSKIS

1968 m. gegužės mėn. JAV pradėjo taikos derybas su Š. Vietnamo delegacija Paryžiuje. Praėjo veik metai karštų ginčų ir komunistinės propagandos, bet nebuvo pasiekta jokios pažangos. Atrodo, kad derybos buvo skirtos tik pakaltinimui JAV agresijai, bet ne rimtoms deryboms.

1969 m. sausio mėn. pasikalbėjimai vėl buvo pratęsti ir papildyti ligi tol niekur neegzistuojančia Vietkongo partizanų organizacija, kuri pasivadino "Tautinis Išlaisvinimo Frontas". Tai lyg ubagas, kuris, išskyrus krepšius ir gautą duoną, neturi nei gyvenamos vietos, nei nuosavybės. Nakvynėn prisiglaudžia pas bet kurį ūkininką.

si į Rusijos gilumą, tai kraštas atrodė dar blogiau, negu cariniais laikais, o žmonės, ypač kolchozininkai, tikri elgetos. 1972 m. Sovietų Sąjungoj oras buvo nepalankus derliui, kas pakenkė produkcijai ir šiais metais gaus tik pusę derliaus, o ypač trūkumas cukrinių runkelių, saulėgrąžų ir bulvių. Pagrindiniai rusų valgiai: iš runkelių - cukrus, saulėgrąžų - aliejus ir bulvės - priedas prie visų valgių.

Kai paaiškėjo blogi padariniai, tai Brežnevas nutraukė atostogas ir įsijungė į bendras varovų eiles: sumobilizavo studentus, moksleivius, darbininkus ir kitus nuimti derlių.

(Nukelta į 12 psl.)

Jau keli metai vyksta derybos, bet dar nepajudėjo iš mirties taško. Net ir nutrauktos buvo kurį laiką. Pradėjus jas iš naujo, ambasadorius Williams J. Porteris pastatė sau klausimą, kodėl jos atsidūrė tokia akligatvyje? Priėjo išvados, kad derybos vyksta pagal "absurdišką pretekstą", kuris sudaro įspūdį, jog Vietkongas yra kažkokia valdžia, be kurios pritarimo nieko negalima nuspręsti.

Iš tikrųjų ji nieko neatstovauja. Tik "pietinė Hanojaus šaka". Dalis karo mašinos, pasakė Porteris. Ne vienas jos delegatų nėra valdžios skirtas organizacijai atstovauti. Neturi, kaip valstybė, nei sostinės, nei nieko nevaldo. Taip pat, neturi ir jokių pareigų, išskyrus nekaltų žmonių žudymus su ginklais, žemės minomis ir raketomis, gautomis iš Hanojaus.

Pagrindinė Vietkongo narių pareiga bauginti Pietų Vietnamo žmones žudymais ir terorų, kad jie neklaušytų savo valdžios. Tačiau dėka pacifikacijos programos ir ši jų veikla kasdien darosi silpnesnė ir nyksta, nes vietinė policija ir kariuomenė baigia jų veiklą sustabdyti. Jų veiksmus galima būtų prilyginti žiemą alkanų vilkų gajoms.

Pagaliau, kartą Porteris kreipėsi į Šiaurės Vietnamo delegatus ir pasiūlė pastumti į šalį sugalvotą Vietkongo delegaciją ir pradėti rimčiau derėtis. Jis pasiūlė remtis faktais, kurie aiškiai rodo, kad be Hanojaus paramos, Vietkongas tuojau išnyktų.

Jei komunistai nieko nelaimėjo iš kietai besiderančio amb. Porterio, tai tikriausiai jie atsigriebs iš Dr. Kissingerio, kuris tikriausiai bus duosnesnis ir Hanojui ir Vietkongui.

Šių derybų pabaiga gali būti labai skaudi Pietų Vietnamui.

VLIK'o SEIMO AKYVAIZDOJE

P. STRAVINSKAS

Artinasi VLIK'o seimas, šaukiamas š. m. lapkričio 25-26 dienomis, Clevelande.

Mes laukiame jo vienas kitam priešingais jausmais: su geromis viltimis ir su baime.

Norėtusi matyti tą seimą gausų VLIK'o grupių atstovais, pilną jo sudėtimi, su VLIKui prijaunčiais ir jam geru linkinčiais svečiais, su mūsų bendrinių organizacijų vadovybių žmonėmis, su Lietuvos Diplomatines Tarnybos nariais.

Norėtusi, kad susirinkusieji seime įvairių politinių grupių atstovai užmirštų seimo sesijos metu savo skirtingus politinius įsitikinimus, kiek jie liečia mūsų valstybės vidaus gyvenimo tvarkymą. Norėtusi, kad seimo sesijoje būtų visoms mūsų politinėms grupėms prieš akis tikslas – tai LIETUVOS IŠLAISVINIMAS.

Norėtusi, kad visų mūsų politinių grupių atstovai VLIK'o seime būtų vieningos nuomonės ne tik dėl to didžiojo tikslo, dėl Lietuvos išlaisvinimo, bet taip pat ir dėl laisvinimo darbo metodų, kurie išplaukia iš visų vieningos pažiūros į VLIKą, į jo teisinius pagrindus, į jo teisinę asmenybę arba teisinę prigimtį.

Mes save raminame ir geromis viltimis laukiame VLIK'o seimo ir jo kūrybiškų, pozityvių, tautos interesą atitinkančių, tautai naudingų darbų jo sesijoje Clevelande.

Tačiau, iš antros pusės mes baiminamės dėl kai kurių labai neigiamų reiškinių Lietuvos laisvinimo darbe.

Mums nerimsta širdis ir baimė apima mus, matant mūsų politinių grupių, ypač jų veikėjų nesutarimą dėl VLIK'o teisinių pagrindų, dėl jo teisinės asmenybės, dėl teisinės prigimties ir kartu dėl laisvinimo darbo metodų, kurie išplaukia iš tokių ar kitokių mūsų pažiūrų tais asmeniniais VLIK'o klausimais.

Jeigu būtume ir savo pažiūromis į VLIKą vieningi, tai būtų vieningas ir mūsų laisvinimo darbas tuo pačiu, mūsų visų vieningai sutariamam tikslui.

Tos vienybės esminiais VLIK'o klausimais mūsųose, deja, nėra jau eilę metų.

Mes turime du vienas prieš kitą stovinčius mūsų frontus, kurie yra visiškai skirtingų pažiūrų į VLIKą į jo esmę, į jo teisinę prigimtį, į jo teisinę asmenybę.

Vienoje pusėje stovi tie, kurie laikosi teisingos teisinės pažiūros į VLIKą, kaip tautos atstovybę, tos, kuri aiškėja iš VLIK'o 1944. II. 16 d. deklaracijos, atstojančios VLIK'o steigimą ir aktą ir laikomos VLIK'o teisinio pažinimo šaltiniu, taip pat VLIK'o savo rūšies konstitucija. Tą deklaraciją yra konstatuota, kad VLIKas yra sudarytas mūsų politinių grupių, kaip mūsų tautos politinės minties reiškėjų ir vykdytojų, kad dėl to jis

Dr. K. J. VALIŪNAS – VLIK'o pirmininkas.

yra mūsų tautos atstovybė, teisiškai išgalinti, kompetentinga reikšti ir vykdyti tautos politinę mintį arba valią, kur tik tas bus reikalinga, siekiant Lietuvos išlaisvinimo.

Antroje gi pusėje stovi tie, kurie laikosi pažiūros, kad VLIKas nėra mūsų tautos atstovybė, kad jis yra tiksliai šiaip sau visuomeninė organizacija, visai nekompetentinga kalbėti ir veikti mūsų pavergtosios tautos vardu. Jie nuvertina politines grupes, kurios, pagal teisę, sudaro VLIKą, kaip tautos atstovybę, ir sako, kad tos grupės neturinčios mūsų išeivijos gyvenime jokios reikšmės, kad ir VLIKas galys be jų apseiti. Jie šaiposi iš tų grupių ir jų veikėjų, griauja mūsų plačiosios visuomenės pasitikėjimą VLIKu, kaip tautos atstovybe.

Anksčiau tie VLIK'o opozicionieriai, kartu su okupantu ir jo agitpropiniais "veikėjais", įrodinėjo, kad VLIKas niekada nebuvo mūsų pavergtosios tautos atstovybė. Jie siekė VLIKą sužlugdyti, menkaverčią organizaciją paversti teisės interpretacijos keliu. Dabar, jiems anuo būdu nepasisekė VLIK'o sugriauti, jie griebėsi tą patį padaryti visokių VLIK'o "reformų" būdu. Jie siūlo pašalinti iš VLIK'o politines grupes arba nustelbti jas, įvedus į VLIKą Lietuvos Bendruomenę su balsų persvara, arba išvis padaryti VLIKą "nepartinį", sudaromą iš kažkieno "pa renkamu" žmonių, turinčių "reikiamas kvalifikacijas" ir "politinį pasiruošimą". Jie siekia paveikti, į savo pusę patraukti ir VLIK'o grupių veikėjus, kurie dalyvaus atstovais artėjančiame VLIK'o seime.

O ir VLIK'o politinėse grupėse atsiranda tokių veikėjų, net vadovaujančiųjų, kurie, tik jiems vieniems žinomais sumetimais, siekia VLIKą "sustiprinti" ji visiškai panaikinan-

čiomis jo "reformomis". Tokių yra net VLIK'o vykdomuosiuose organuose. Jie VLIK'o, jo teisinių pagrindų ir teisinės asmenybės nepažįsta nepažįsta jo sudarymo principų, nesuvalkio jo kompetencijos. Del to jie esamų teisinių pagrindų VLIK'o ir nevergina. Jo priešų įkalbėti, paveikti ir jie siūlo VLIKą "reformuoti" ir tomis "reformomis" jį panaikinti, o jo vieton įsteigti kažkokį kitą organą, jiems irgi nežinomą ir nesuprantamą teisinių pagrindų, nesvarbu kokį, kad tik naują, kad tik kitą, kad tik nepanašų į dabartinį VLIKą, iš tikrųjų gi, kad tik ne teisinę tautos atstovybę, kompetentingą reikšti ir vykdyti tautos politinę mintį arba valią, teisės būdais ir priemonėmis kovoti tautos vardu tarptautinėje plotmėje dėl Lietuvos laisvės, kas dabar yra labai mums ir visai mūsų tautai labai svarbu.

Tai gi šiandien, kada mums kaip tik labai svarbu tarptautiniame forume turėti politinį organą, turintį teisinę galią reikšti ir vykdyti tautos politinę mintį arba valią, kompetentingą, kaip sako, "kalbėti ir veikti" pavergtosios tautos vardu, kada mes tokį organą turime Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, VLIK'o, asmenyje, matome, štai du mūsų visuomenėje susidarius ir vienas priešais kitą stovinčius frontus: vienas jų už VLIKą, kaip tautos atstovybę, už jo įtvirtinimą ir išlaikymą tarptautinėje plotmėje, tarptautiniame forume, kad jis galėtų pavergtosios tautos vardu teisės būdais ir priemonėmis kovoti dėl tautos išlaisvinimo, dėl jos žmonių priespaudos, dėl jų pagrindinių teisių mindžiojimo jų žemėje, mūsų tėvynėje, o kitas – už VLIK'o, kaip tautos atstovybės sužlugdymą, už jo panaikinimą, kad nebūtų, kas pavergtai tautai atstovauja teisės pagrindais.

Turėdami prieš akis šį liūdną vaizdą, šiuos du vienas prieš kitą išsidėsčiusius frontus ir didžiausią pavojų VLIK'o teisei gyvybei, jo egzistencijai, mes ir su baimės jausmu laukiame VLIK'o seimo šiemetinės sesijos, kur irgi gali būti sprendžiamas VLIK'o, mūsų tautos atstovybės, likimas.

Taip, mes laukiame artėjančios VLIK'o sesijos su vienas kitam prieštaraujančiais jausmais, su geromis viltimis ir su baime...

Mes linkime VLIKui išeiti nugalėtoju iš šios dabartinės kovos, kur sprendžiamas jo likimas.

Kun. Vaclovas MARTINKUS, 8metus buvęs BALFO Valdybos pirmininku, išrinktas Direktorių Tarybos pirmininku.

HANOJAUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

tinumo ir taikos" šalininkų prasidėjusi mirtina kova nesibaigia. Jo teigimu, kad "paliaubų susitarimas" ir skubėjimas pasirašyti, yra geru ženklu, jog taikos šalininkai nugalėjo karo tęstinumo grupę, kurios priešakyje buvo Hanojaus gynybos ministeris ir ginkluotųjų jėgų vadas gen. Giap. Jam pakenkė Ted ofenzivos nesėkmė 1968 m., bet nuo to smūgio buvo vėl atsigaivęs ir įgavęs valios ir galios partijos politiniame biure. Tačiau 1972 m. kovo 30 d., suplanuota ir vykdyta invazija į P. Vietnamą liko nesėkminga ir nepavykusi, o Nixono atsakymas į invaziją, stipriu š. Vietnamo teritorijos ir karinių punktų bombardavimas ir uostų užminavimas, gen. Giap galią ir valią Hanojaus partijos politiniame biure sumušė iki nulaužo. Taikos šalininkai ir sutarė, kad laikas pradėti karą baigti taika, stengtis išsiderėti kiek tik galima geresnes sąlygas sau ir savo partijos padaliniai išlaisvinimo frontui – P. Vietnam. Kadangi komunistinės grupės yra Vietname pačios vieningiausios ir monolitinės, tai, sudarius koalinę vyriausybę, už metų ar kitų, komunistai įsigalės visame krašte. Kalbėjimas ir susitarime minėjimas ginklų kontrolės priežiūra yra tik priedanga komun-

Prof. Gen. Inž. St. Dirmanto 85 m. sukakties paminėjimas

Prof. St. Dirmanto 85 metų sukakties paminėjimas įvyko š. m. lapkričio 3 d., 7:30 val. vak. Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje.

Minėjimą atidarė ir pagrindinį žodį tarė Minėjimo komiteto pirmininkas ats. pulk. K. Dabulevičius.

Didžiai Gerb. Jubiliate, Gerb. Ponia general, konsulė, Exc. Vyskupe, malonūs Tėvų Jėzuitų provinciole, sukaktuvinio šeimos nariai – dukra ir žente, mielos viešnios ir svečiai.

Šiandien jaučiuosi privilegijuotas turėdamas progą prisidėti prie šio prasmingo paminėjimo. Išgyventi iki 85 m. šiais laikais gal ir netaip jau retas atsitikimas. Bet sulaukus tokio amžiaus ir dirbti taip, kaip sukaktuvininkas, yra jau labai ir labai retas reiškinys. Tad norėtusi nors labai trumpai pasekti sukaktuvininko nueitą kelią ir prisiminti jo atliktus reikšmingesnius darbus.

Gerbiamas sukaktuvininkas gimė 1887 m. lapkričio 2 d. Raseiniuose. Mokėsi Skaudvilė, Šilalėje ir Varšuvoje. Realiją mokyklą baigė 1908 m. Vilniuje. Atlikęs karinę tarnybą ir įsigijęs I-ji karininko laipsnį 1909 m. išvyko į Maskvą tęsti mokslą toliau. 1914 m. baigė Geodezijos Institutą geodezijos inžinieriaus diplomu. Tais pačiais metais pradėjo lektoriautį Rygos technikumė, vėliau instrukt. Tomsko Technologijos Instituto studentus kalnų geodezijos.

I-jam Pasauliniam karui prasidėjus mobilizuojamas ir kaip artilerijos karininkas dalyvauja mūšiuose prie Tannenbergo ir Mozūrų ežerų. Sumuštai rusų kariuomenei bėgant iš Rytprūsių, sukaktuvininkas patyrė visus karo baismus, kančias ir chaosą. 1915 m. poziciniam karui prasidėjus teko dirbti, kaip vadovui, įvairiose vietose, prie pozicijų įrengimų.

Kilus Rusijoje revoliucijai ir bolševizmui įsigalėjus, 1917 m. pabaigoj atspalaiduoją iš rusų suirusios armijos ir 1918 m. grįžta Lietuvon. Dėl aukštų kvalifikacijų ir didelio patyrimo prasideda varžybos tarp atskirų žinybų dėl jo asmens. Laimi karo žinyba. Padirbėjęs kurį laiką kaip Ž. ū. ir Valst. Turty ministerijos igaliotinis ir miškų urėdas Ukmergės ir Vilniaus rajone, 1919 m. vasario 7 d. pradeda tarnybą Karo Mokykloje vyresn. Artilerijos lektoriumi, kapt. laipsniu. Toliau ejo pareigas: Aukšt. Karo Technikos Kursų, Karo Mokslų Valdybos, Karo Technikos Valdybos, Karo Technikos skyriaus viršininku ir Vytauto Didžiojo karininkų kursų viršininku. Iš eilės avansuodamas į aukštesnį laipsnį pakelia: mas į pulk. ir 1933 m. išėjo į atsargą.

1935 m. prezidento aktu vėl priimamas karo tarnybon ir paskiriamas Krašto Apsaugos ministru. 1937 m. pakeliamas į Brig. gener. laipsnį, o 1938 m. atsistatidino iš Krašto Aps. ministro pareigų ir išėjo į atsargą.

Būdamas karo tarnyboje, be savo tiesioginių pareigų, lektoriavo Karo Mokykloje, Aukštuose Karo Technikos, Vytauto Didžiojo karininkų ir kituose kursuose, dėstydamas artileriją, topografiją, topometriją ir geodeziją.

Apdovanotas: DLK Gedimino 2-jo laipsnio ord., Vytauto Didžiojo 3-čio laipsnio ord. Prancūzijos resp. garbės Legiono 2 laips., Latvijos 3-ju žvaigždžių I laipsnio ordinu, Ukrainiečių Petliūros Karo Kryžiumi, kaip kovotojas už pavergtų tautų išlaisvinimą (vienintelis asmuo iš ne ukrainiečių tarpo).

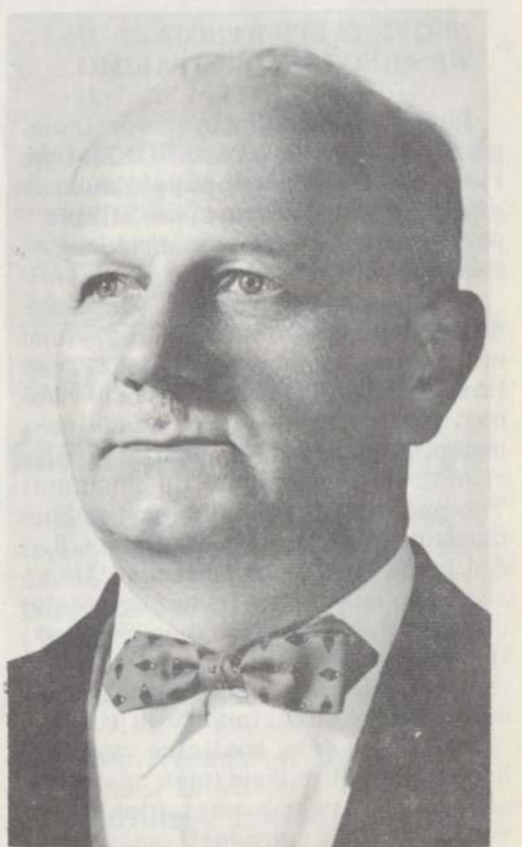
Pasitraukęs iš karo tarnybos vėl grįžta prie savo pamėgto darbo profesūros.

Nepriklausomybės laikais parašė visą eilę mokslinio turinio knygų be vadovėlių ir nemažą skaičių specialiųjų straipsnių.

Artėjant antrai rusų okupacijai pasitraukė Vokietijon. Bet ir čia sukaktuvininkas nesudėjo sudėjęs rankas. Gyvendamas sunkiose lagerio gyvenimo sąlygose dirbo prie VLIK'o vykdomos tarnybos finansų tarnyboj ir tų įsigalėjimui. 1954 ir 1962 metais buvo susitarta nesikisti į svetimų valstybių vidaus reikalus ir susitarimui įvykdyti buvo paskirta kontrolės komisija, kuriai pirmininkavo indas, o nariais buvo lenkas ir kanadietis. Esame liudininkai kas iš to atsitiko ir ką padarė toji kontrolės komisija. Gaila, bet ir vėl gali pasikartoti 1954 ir 1962 metų Indokinijos istorija, ne karo išsiplėtimu, bet komunistų įsigalėjimu Vietname, Laose ir Kambodijoje. Pavojus bus ir Tajui, ir Tailandui.

planavimo komisijoje. Lektoriuvo Technikos mokykloje ir buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Reutlingeno skyriaus pirmininku, o tremtyje, įsteigus Lietuvių Profesorų D-ją Nuertingene, buvo jos pirmininku.

1950 m. atvykęs į JAV apsigyveno Čikagoj ir čia tuojaus įsijungė į lietuvių išeivių organizacinę bei kultūrinę gyvenimą. Yra pirmininkas bei aktyvus veikėjas Lietuvių Profesorų draugijoje, ilgametis pirm. bei aktyvus narys Lietuvių Istorikų Draugijos, Liet. Inžinierių Sąjungoj, Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos narys, bendruomenininkas bei BALFO rėmėjas. Neatsižvelgiant į gana sunkią metų skaičiaus našta yra aktyvus spaudos dalyvis, knygų autorius bei stiprus jų išleidimo rėmėjas.

Ats. pulk. buv. Vilniaus miesto burmistras, Karolis DABULEVIČIUS, pravedęs prof. St. DIRMANTO pagerbimą.

Man jau 12 m. tenka darbuotis L. V. S. "RAMOVĖ" Centro Valdyboj, kurios aktyviu nariu gerb. sukaktuvininkas yra nuo Sąjungos įsteigimo, o pirmininku nuo 1959. V. 3. Mielas sukaktuvininkas į savo darbą įveda netik daug sielos ir proto, bet savo darbštumu ir taktu yra tas sektinas pavyzdys, kaip reikia dirbti ir aukotis siekiant aukštesnių tikslų. Savo gi bendradarbiams yra neišsekiančių žinių šaltiniu, kuriuo kiekvienas jo talkininkas gali, esant reikaliui, pasinaudoti. Už nuopelnus lietuvių tautai ir Karių Veteranų Sąjungai jubilaitas yra išrinktas jos Garbės nariu.

Prof. St. Dirmanto iniciatyva yra sudarytas kariniai-kultūriniai organizacijų Koordinacinis komitetas į kurį įeina: Kūrėjų-savonorių Centro V-bos, L. V. S. "RAMOVĖ" Centro V-bos, L. Š. S. T. Centro V-bos ir L. D. K. B-karių šeimų moterų Centro Čikagos skyriaus pirmininkai. Minėto Komiteto pirmininkas yra išrinktas gerb. sukaktuvininkas.

Yra įsisteigęs ir Pabaltės Karinių organizacijų estų, latvių ir lietuvių komitetas, kurio nariu yra gen. prof. St. Dirmantas.

Čia tik trumpai, paviršutiniškai ir nepilnai paliečiau gerb. sukaktuvininko nueitą ilgą kelią ir jo atliktus darbus. Norint išsamiau tą atlikti, tektų ilgai kalbėti. Tikėkime, kad tą užduotį atliks mūsų kruopštaus istoriko plunksna. Šiuo ir baigiu gerb. sukaktuvininko pristatymą, – tarė ats. pulk. Karolis Dabulevičius.

Jubilaitą žodžiu sveikino: Gener. konsulė J. Daužvardienė, Ekselencija vyskupas V. Brizgys, Dr. Meškauskas-Liet. Universiteto Medicinos Fakulteto vardu; pulk. J. Švedas Kūrėjų-savonorių, Dr. prof. Jakštas, svečias iš Clevelando, Istorijos Draugijos vardu; p. M. Babickienė – L. D. K. B. Draugijos; inžin. arch. A. Kerelis – Inž. Arch. Sąjungos Chicago skyriaus; K. Milkovaitis – Š. S. T. Centro Valdybos.

Taip pat buvo daug sveikinimų telegramomis ir laiškais.

Į visus sveikinimus, išsamiau žodžiu, atsakė sukaktuvininkas ir per plk. K. Dabulevičių įteikė \$500 auką Lietuvos Laisvės Kovų Muziejui.

Minėję dalį išpildė dramos aktorius L. Barauskas.

Toliau buvo įteikta jubilaitui kukli simbolinė dovana – adresas. Po visų iškilnių prasidėjo vaišės, kurias palaimino Tėvų Jėzuitų provinciolas kun. Kijauskas.

Lietuvos Diplomatijos šefas S. LOZORAITIS yra pasiuntęs Jungt. Tautų Generaliniam Sekretoriui šį raštą:

Jungtinių Tautų XXVII-ajai Generalinei Asamblėjai Sovietų Sąjunga yra pateikusi nutarimo projektą, kuriuo einant Organizacijos nariai pasizadėtų nevertoti jėgos ir grąsinimo jėga tarptautiniuose santykiuose.

Ryšium su pasiūlytu projektu sovietų delegatas yra padaręs šitokią keistą pareiškimą:

"Gilus prisirišimas prie taikos yra organiška savybė būdinga socialinių respublikų sąjungai, kurioje tautos ir jungia savo pastangas kūrybinei veiklai bei savo gerovei. Tai sąjungai yra svetimi užgrobumų karai ir kitų tautų priespauda".

Aš tikiuosi, kad atsiras delegacijų, kurios rūpindamosios Jungtinių Tautų moraliniu autoritetu, atkreips Asamblėjos dėmesį į tai, kad sovietų valstybė yra dažnai vartojusi jėgą bei grąsinimus, kad tokie veiksmai sudaro tos valstybės politikos priemonės nuo pirmųjų jos egzistencijos, taip pat pagrįstos jėga, die nu.

Iš savo pusės aš laikau sau pareigą priminti Jungtinių Tautoms, jog aukščiausia paminėto neva pacifistinio pasiūlymo autorius, sovietų vyriausybė, tebelaiko Lietuvą karinė okupacijoj ir tebetęsia lietuvių tautos priespaudą.

Ši padėtis yra pasąkė agresijos, kurią Sov. Sąjunga įvykdė prieš Lietuvą, sulaužydama tarptautinės teisės nuostatus bei pasirašytas sutartis.

Taip sulaužytos sutartys yra šios:

1. Taikos sutartis iš 1920 m. liepos 12 dienos,
2. Nepuolimo Konvencija iš 1926 m. rugsėjo 28 d.,
3. Generalinė sutartis dėl atsiskyrimo nuo karo (Briando-Kellogo Paktas) iš 1928 m. rugpjūčio 27 d.,
4. Konvencija dėl agresijos apibūdinimo iš 1933 metų liepos 5 dienos
5. Savitarpio pagalbos sutartis iš 1939 m. spalio 16 d.

Kitos dvi Baltijos valstybės, Estija ir Latvija, turėjusios tas pačias saugumo garantijas, nustatytas identiškos sutartys, buvo taip pat užpultos ir okupuotos.

Šis jėgos pavartojimų ir grąsinimų jėga bei prisiimtų tarptautinių prievolių pažeidimų, kuriais Sovietų Sąjunga yra musikaltusi, sąrašas, toli gražu nėra pilnas. Rytų ir Centro Europos padėtis yra tam akivaizdus įrodymas.

Pranešdamas tai, esu išitikinęs, kad tuo patarnauju tiek teisingai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bylai, tiek teisingumo dėsniams, kurių gerbimas privalėtų pasidaryti Jungtinių Tautų akcijos realiu veiksmu.

Šia proga noriu pabrėžti, kad jaučiuosi padrasintas Jūsų Ekselencijos pastarųjų pareiškimų, kuriuose pasisakė už Namibijos (Pietvakarių Afrikos) tautos nepriklausomybę ir paskelbė, jog eidamas savo pareigas siekiat būti bešališkos budrios pasaulio sąžinės išraiška, neatsižūrėdamas jokios valstybės galingumo.

Laisvoji Lietuva

2618 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILLINOIS, 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published by-weekly on Thursdays by Lithuanian Regeneration Association.

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Redaguoja Redakcinė Kolegija: K. Dirks, St. Jakubickas, J. Juodis, Dr. V. Mislulis, J. Miškinis, K. Oželis, A. Rimas, K. Rūkas, V. Semaška, K. Tautkus, J. Virbalis ir P. Žičkus. Galimas leidėjas ir Kolegijos Pirmininkas V. Šimkus.

Ivairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taisy savo nuožiūra.

Redakcija veikia nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p. Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. v.p. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p.p. Prenumerata metams 6 dol. Atskiras nr. 20 ct. Subscription per year 6 dol. 20 ct. per copy

ALT'o suvažiavimo proga

Dr. Kazys BOBELIS - Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

Šiuo metu vienas po kito vyksta mūsų bendrinių organizacijų suvažiavimai, vadinami tais ar kitais vardais.

Neseniai turėjome Detroito BALFO seimą ir JAV LB Tarybos suvažiavimą; po kelių dienų, tai lapkričio 11 dieną, turėsime ALT'o suvažiavimą, Chicagoje, o dar po poros savaitių - lapkričio 25 ir 26 dienomis VLIK'o seimą, Clevelande.

Tas pagyvena visą mūsų lietuvišką gyvenimą. Tas rodo mūsų bendrąsias idėjas, visų lietuvių solidarumą bendrame idėjos darbe, siekiant gerio, ne tik sau, savajai tremtinių arba išeivių bendruomenei, bet ir visai mūsų tautai.

Tie suvažiavimai, lyg ir kokie mūsų visuomenėje sujudimai, subangavimai, atsiliepia ir kiekvieno mūsų sieloje, jie mus pažadina iš tautinio apsnūdimo, uždega savo idėjomis, ypač gi išryškina mūsų visų bendras idėjas ir pagyvena mūsų dvasinius ryšius, kuriais mes esame siejami į lietuvišką bendruomenę.

Tiktai, kad tie mūsų bendrinių organizacijų suvažiavimai būtų efektingesni, kad jie daugiau sujudintų

mūs visuomenės mases, kad savo idėjiniais subangavimais atsilieptų ir kiekvieno lietuvių sieloje, reikia, kad mūsų lietuviškoji spauda daugiau apie juos rašytų, informuotų mūsų mases apie jų darbus ir idėjas, nevengiant, žinoma, nei teisingos nešališkos, geros valios, gerų tikslų jų kritikos, kur to reikia.

Spauda gi yra viešojo gyvenimo veidrodis. Todėl ji negali nepastebėti tų bendrinių organizacijų suvažiavimų, tų joje turimų atsispindėti mūsų viešojo gyvenimo įvykių.

Ir dabar kas svarbu: - prieš bendrinių organizacijų suvažiavimus mūsų visi lietuviškosios spaudos organai turėtų juos, tuos suvažiavimus, gražiai sutikti, juos nuoširdžiai pasveikinti ir palinkėti jiems sėkmės darbe.

Tokiais, va, jausmais ir mes sutinkame jau visai priartėjusį prie mūsų ALT'o suvažiavimą, šaukiamą Chicagoje.

Mes visu nuoširdumu sveikiname to suvažiavimo atstovus, linkėdami jiems geros nuotaikos, lietuviško solidarumo, gražaus sutarimo visuose jo darbuose.

Kartu su šiais sveikinimais mes norime dar pastebėti, kad LAS organas LAISVOJI LIETUVA visuomet buvo palanki ALT'ui ir rėmė jį, kaip JAV atstovybę santykiuose su šio krašto valdžios organais, ypač Lietuvos laisvinimo darbe.

Mes visuomet vertiname ALT'ą, ne tik kaip Lietuvos laisvinimo veiksnį, bet irgi kaip mūsų politinio auklėjimo veiksnį, daug prisidėjusį prie mūsų tautinio solidarumo ugdymo.

Mes jį irgi visuomet vertiname, kaip daugelio, labai kilnių tikslų ir idėjų organizaciją, tiksliau sakant, organizacijų federaciją. Tie ALT'o tikslai ir gražiosios idėjos išryškintos ALT'o įstatų 1-6 str.

Mes atkreipiame į tuos gražius tikslus ir kilnias idėjas visų mūsų lietuvių dėmesį, ir pasižadame juos kiek paryškinti ir mūsų laikraščio puslapiuose dar vėliau, kita proga.

Dar kartą nuoširdūs linkėjimai ALT'ui, mūsų garbingai ir nuopelninčiai bendrinei organizacijai jos priartėjusio suvažiavimo proga!

KARYS ŽMONIŲ LŪPOSE IR GYVENIME

P. ŽIČKUS

Paskutiniuoju laiku Amerikoje viešojo opinio, o gal geriau pasakius, tam tikrose sluoksniuose, karys paverčiamas paniekos objektu, išnaudojtu ir visokių blogybių priežastimi.

Rodos dar taip neseniai praėjo II Pasaulinis karas. Tada amerikietis karys ne tik pačioje Amerikoje, bet visur, kur tik jis pasirodydavo, buvo gerbiamas. Tas karys buvo laisvės simbolis. Net ir tie, kurie šiuo metu jį keikia ir nekenčia, tada apie tą karį kalbėjo su pagarba, nes jis išėjo pasipriešinti nacizmui ir fašizmui. Tik, kada amerikietis karys pasipriešino komunizmui ir pastojai jam kelią, jis jau yra blogas.

Artėja lapkričio 23-jį diena. Tai Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė. 1918 metais lapkričio 23 dieną pirmasis nepriklausomos Lietuvos ministeris pirmininkas, kuris ėjo ir krašto apsaugos ministerio pareigas, prof. A. Voldemaras, išleido pirmąjį įsakymą Lietuvos kariuomenei kūrui. Mes šia proga minėdami šią šventę, norime prisiminti ir pagerbti lietuvių karį, kuris kai kieno irgi bandomas pajaukti.

Lietuvio karys, savanoris ar pašauktas, pavertė realybe Vasario 16-sios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo aktą. Jis alkanas apiplėšęs ir veik visai beginklis, tik su dideliu ryžtu ir didele meile savo

tautai ir savo naujai atskūriantčiai valstybei, gilaus patriotizmo veda-mas ir aukodamas savo kraują ir net gyvybę, kad tik Lietuva būtų tikrai nepriklausoma valstybė, atnešė į ją nepriklausomybę. Jis ir Klaipėdos kraštą prijungė prie Lietuvos. Lietuvis karys nepabugo nei didžiausios Rusijos, nei Lenkijos, nei Vokietijos, nei santarvininkų, kurie tuo laikui valdė Klaipėdos kraštą. Lietuvis karys ir nepriklausomybės laikais budėjo Lietuvos sargyboje, kad Lietuva nebūtų užpulta iš lauko ar viduje. O matydamas pavojų, jis ėmėsi veiksmo, kad prieš tiksliai nepasisektų. Lietuvis karys ir privačiame gyvenime dirbo. Kai kaimo bernelis pašauktas ateidavo į kariuomenę, jis buvo palinkęs lyg prie arklų ir nedrąsus savo žingsniuose ir darbuose bei kalboje. Bet, kada buvo paleidžiamas iš kariuomenės, visa jo išvaizda ir visi judesiai buvo drąsūs ir gražūs, jis buvo naujas žmogus. O kiek įvairių specialistų Lietuvos kariuomenė paruošė įvairioms gyvenimo sritims: telegrafui, telefonui, geležinkeliniui, net arklų kaustytojus, stalius ir kitus specialistus.

Lietuvis karys nusipelnė visiems laikams mūsų pagarbos ir pasididžiavimo. Jeigu kartais kur nors koks vienas ir padarė kokią klaidą, tai buvo grynai žmogiška silpnybė.

Lietuviškas Nacionalizmas

Marijus BLYNAS

Nežiūrint tam tikro noro, ypač iš vadinamųjų liberalų pusės, neigti bei smerkti nacionalizmą, jis, kaip toks, egzistuoja visame pasaulyje. Nacionalizmas-tautiškas, tautinis judėjimas pradėjo reikštis Europoje 19 amžiuje ir greitai pasklido po visą pasaulį. Jis suvienijo suskilusią ir šimtus valstybių Italiją, jo dėka pradėjo kurtis tautinės valstybės.

Šis nacionalizmas prikėlė ir lietuvių tautą, jau beveik beišnykstančią. Dr. Basanias-Basanavičius "AUSRA" kėlė tautinę sąmonę, o Dr. Vinco Kudirkos "VARPAS" šauktė šaukė. Kelkite! Kelkite! Kelkite!...

Vokietijoje nacionalizmas nukrypo į kraštutinumus... Vokiečių nacionalizmas išviro į nacizmą-rasizmą, kuris kitoms tautoms jau net nebeužėjo pripažinti teisės gyventi. Nacizmas šiuo metu, bent oficialiai, skaitosi sužlugdytas, sunaikintas. Jo vieton dabar atsistoja rusiškasis - sovietinis bolševizmas-komunizmas per eilę metų išsigimęs į valstybinį kapitalizmą bei rusiškąjį-raudonąjį nacizmą. Aiškiai matosi, kad tarp tų dviejų kraštutinumų daug skirtumo nebeliko. Ir vieni ir antri nebeužėjo kitoms tautoms gyvenimo teisės. Naciai, atvirai apie tą kalbėjo ir naikino tautas; sovietiniai rusai maskuoja, kalba apie "tų tų brolybę", bet tikrumoje, lygiai kaip naciai, naikina bei rusina savo pavergtas tautas.

Kai kurie mūsų filosofai ar jų pasekėjai, kalbėdami apie nacionalizmą žiūri pro savo partinius akinius ir tuo būdu dažniausiai vaizduoja jį neigiamai. Jie, iš anksto "a priori" priėmę tam tikrą nusistatymą: kaip viduramžių filosofai (kurie vėlاندomis argumentuodavo kiek vėlinių gali tilpti ant adatos galo... 999 ar 1000 ?!) pasikliau nagrinėja jų pačių pateiktas tezes bei tvirtinimus, tartum visi lygiai taip galvotų, kaip jie sako ar nori... Tokios "filosofijos" išvadoje nacionalizmas tampa atvaizduojamas "baidykle", kaip visų blogybių šaltinis. Kad tokiu tapo nacizmas ir panašiu pasidarė rusiškasis bolševizmas-tas tiesa, bet tai dar nereiškia, jog tie du nukrypimai sudaro nacionalizmo esmę.

Taip kaip negalima vertinti Katalikų Bažnyčios vien tik Inkvizicijos baisenybėmis, kur Kristaus mokslas buvo tiesiog neįtikėtinais iškreiptas. Nei protestantizmo-vien Martyno Luterio svaigdomais keiksmais sukišusiems prieš bajorų priespaudą valstiečiams... Nei Reformatojų, įvykdytų žmonių deginimais Šveicarijos miestų aikštėse, taip negalima apie nacionalizmą, kaip toki, spręsti ar jį vertinti vien tik remiantis vokiškųjų nacių iškrypimais...

Lietuviškas nacionalizmas yra amžina lietuvių tautos kova už būvį, už išlikimą, už tautinį valstybingumą, už Tautos Laisvę!

Kiekvienoje tautoje šis nacionalizmas pasireiškimas yra kitoks, galima sakyti dalinai parodas tos tautos būdą. Tauta yra pačios gamtos kūrinys, prilygęs bičių aviliui ir turis įgimtą gyvavimo instinktą. Istorija per tūkstančius metų parodė, jog tikrai kraujas suka istorijos ratą... ir

Bet tų silpnųjų buvo, tur būt, labai retai, o gal net ir nebuvo.

Jeigu kai kas ir šandien kaltina lietuvių karį, kad jis nei prarandant Klaipėdos kraštą, nei rusams okupuojant Lietuvą, jos negynė, tai yra ne kario kaltė. Kalti politiniai vadai ir vyriausybės, kuri nesiryžo priešintis ir ginti Lietuvą, o žiūrėjo kaip greičiau pabėgti ir išgelbėti savo kailį. Žinoma, kaltas ir buvęs kariuomenės vadas, kuris šaukė, kad nei pėdos lietuviškos žemės neužleis Lietuvos priešams, bet politikuodamas ir gražiai šnekėdamas užmiršo ką kalbėjo, o pavojaus metu spruko iš Lietuvos.

Kai vyriausybės buvo įsakytą kariuomenei nespriešinti rusų okupacijai, labai daug karių verkė klausydami to įsakymo, kad Lietuva neginama.

Šios šventės proga mes minime lietuvių karį, karys atkovojo Lietuvai laisvę, mes minime lietuvių karį, kuris visada budėjo jos sargyboje, mes minime jį su meile ir nuoširdumu. Lietuvis karys nesulaužė savo priesaikos. O jeigu bailiai ir parsidavėliai jam neleido atlikti jo pareigos, mūsų meilės tam kariui tas nesumažina.

Karys, kuris aukojasi už tėvynę, kuris kovoja kad kiti būtų laisvi, privalo visų pagarbos. Ta pačia proga mes minime ir Amerikos karį, kuris net už tūkstančių mylių kovoja už žmonių laisvę su jos didžiuoju priešū komunizmu.

kad tiktai tautos, turinčios tautinės energijos bei tautinio susipratimo, teišliko laiko bei likimo audrose. Tautos kovojo tarp savęs, žudė, naikino, praeityje ir... dabartyje... XX amžiaus barbarai: naciai ir sovietai tautų naikinime pralenkė visas atilas, džingischanus...

Lietuviškas nacionalizmas su tokiomis iškrypysiomis idėjomis niekad neturėjo nieko bendro, nei niekada neturės. Lietuviškojo nacionalizmo tikslas yra tautos atgaivinimas, jos išsaugojimas, tautinės sąvagarbos grąžinimas, kurį, deja, per vergijos šimtmetį, tauta buvo dalinai praradusi. Tas dar visai nereiškia, jog mes turime kitas tautas neįtikinti. Mes nenorime žeminti kitų, bet mes taipgi nenorime būti patys žeminami!

Dėl istorinio likimo klaidų, mūsų tautos vadovų padarytų, lietuvių tauta liko sumažinta, išstumta iš savo platesnių žemių... Ji vos-vos teišsilaikė. Didžiulės tautos augimo galimybės liko neišnaudotos, kaip senovėje, taip ir dabartiniais-paskutinais laikais. Kada likimas buvo atvėręs vartus į tautos sujungimo kelią... Valdantieji neišdrįso...

Vis to išlikusio "vergiskumo" paseka, noras būti geru, paglostomu. Lietuviško nacionalizmo siekis yra ginti savo tautos teises bei interesus visais būdais, visais laikais. Jei mes patys savo tautos neginsime, niekas kitas jos už mus negins, ja nesirūpins!

Lietuviškas nacionalizmas remia si visa tauta, ne viena kuria klase ar tikiya. Jis stovi už pilną religijos laisvę visiems. Tikybinis priklausomumas paliekamas kiekvieno individo asmeniškai sąžinei. Tautybė gi riša mus visus! Šio lietuviško nacionalizmo išvadoje lietuvis turi būti brolis ar sesuo kiekvienam kitam savo tautiečiui! Mes neesame fanatikai ir įvertiname visus dirbusius ar dirbančius lietuvių tautai ir Lietuvai. Visi trys Lietuvos prezidentai, nežiūrint jų skirtingumo, yra nusipelnę Lietuvai ir dėl to turi būti lygiai gerbtini. Kiekvienas jų turė jo žmoniškų ydų ir padarė klaidų. Klaidas reikia žiūrėti objektyviai, o nuopelnus įvertinti teisingai. Kada nors lietuvių tauta pastatys jiems, visiems trims, paminklą, kur jie sto vės ant vieno pedestalu, nes jie visi mylėjo savo tėvynę ir jai dirbo.

Tikrumoje, plačiąja prasme, mes visi esame "nacionalistai"... Taip mus vadina ir sovietiniai rusiškieji bolševikai, vadinamieji "komunistai", kurie patys jau senai tapo kuo kitu. Jiems visi mes "buržuaziniai nacionalistai". Kiek mes esame "buržuaziniai", tuo reikia labai suabejoti, nes daugumas kompartiečių jau tapo daug didesniais buržuais už daugumą mūsų. Pati sovietinė statistika parodo, jog bolševikų partija jau senai nebėra "darbininkų", bet išviro į "aparačikų"-biurokratų grupę, kurie ten sudaro daugumą narių. Darbininkai tesudaro vos apie 40%! Ne darbininkai valdo Sovietiją, bet biurokratai-naujoji sovietinė-tarybinė buržuazija, su savo vilomis specialiomis krautuvėmis, vasarnamiais.

Lietuviškas nacionalizmas nėra jokios sumiesčiojėjusios visuomenės noras turėti sau lengvą gyvenimą. Taipgi nėra noras atkurti lygiai tokią pačią senąją tvarką, kuri buvo prieš keletą dešimtmečių. Ne! Tai yra siekimas suburti visas Tautos jėgas Lietuvos atstatymui bei jos laisvę! Tai noras ne pakęsti smulkiau se ginčeliuose dėl neesminių dalykelių, dėl kokių nors buvusių "kapčių",

Eugenijui SMILGIUI 60 metų

Spalio mėn. 21 d. Eugenijui SMILGIUI suėjo 60 metų. Šia proga, sveikindami suaktyvininką, nors ke- liais sakiniais norime priminti jo nuveiktą kelią.

Lankydamas AUŠROS berniukų gimnaziją, Kaune, įstojo į Skautų Sąjungą ir su skautais dirbo visą laiką, eidamas vadovaujančias pareigas. Vokietijoje buvo tūtininku. Skautų veikla, kaip visuomeninio darbo mokykla, Eugenijui Smilgiui įriklavo į tų žmonių tarpą, kurie daugiau rūpinasi kitais, pamiršdamas save.

Lietuvoje buvo aktyvus Šaulių Sąjungoje, priklausė Vlodo Putvinskio vardo reprezentacinei kuopai.

Vokietijoje įsijungė į Darbo kuopą, priklausydamas Inžinierijos daliniui, užsitarnavo vyr. seržanto laipsnį. Buvo administracijos Tiekimo skyriaus techniškas vadovas.

J. A. V. atvažiavo su žmona Stase ir dviem mažamečiais sūnumis: Virgilijum ir Klaudijum. Savo darbštumo dėka, abu dirbdami, sudarė sąlygas sūnams baigti aukštąjį mokslą, padedamas jiems įsikurti, nes sūnūs abu yra vedę ir užima aukštas pozicijas.

Nuo atvykimo į J. A. V. įsijungė į Lietuvos Atgimimo Sąjūdį eidamas Vyduo skyriaus pirmininko pareigas, o įsteigus prie LAISVOSIOS LIETUVOS Knygų Leidyklą, pasiėmė ir sąžiningai atlieka Knygų Leidyklos administratoriaus pareigas.

Šia proga mielą suaktyvininką, bičiulį Eugenijui SMILGIUI, sveikiname ir linkime dar ilgus metus dirbti tautos garbei ir valstybės gerovei.

bet surasti visiems lietuviams bendrą tikslą, kuris visus mus jungtų! Mažai skirtumai yra neišvengiami, tačiau juos reikia mažinti ir iškelti didžiuosius, bendruosius tikslus. Šiuo metu jie yra:

1. Lietuvos valstybingumo atstatymas-Nepriklausomybė!
2. Lietuvių Tautos etnografinių žemių atgavimas ir jų sujungimas vienoje Lietuvos valstybėje!
3. Ateities Lietuvoje teisingų socialinių reformų pravedimas žiūrint ateitin, o ne praeitin. Reformų tikslas-Tautos gerovė!

Lietuvos politinės partijos riboja si atskiras luomas ar konfesijomis. Valdantieji išviro į stambiažemių partiją, kiti-vienos konfesijos grupę, treči rūpinosi tik smulkiaja ūkininkija, dar kiti-vien darbininkija.

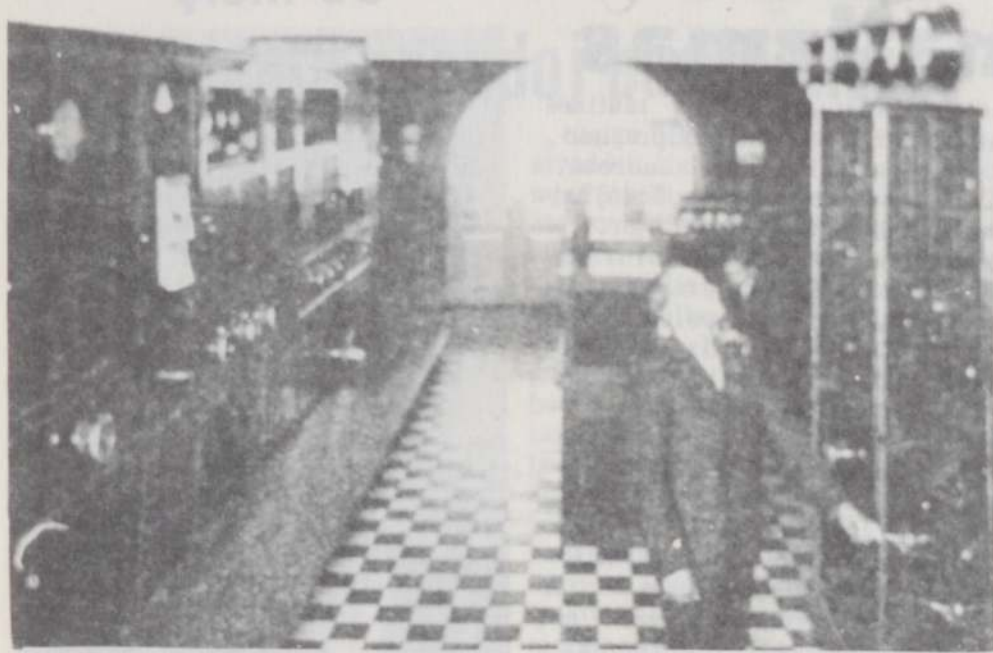
Lietuviškas nacionalizmas, eidamas pramintais pėdsakais, savo idė- ja apima visą tautą neskirstydamas

(Nukelta į 7 psl.)

Eugenijus Smilgis su žmona Stase ir mylima anūkele Audrone.

Lietuvos radijo stotis

Pirmosios radijo stoties elektriniai įrengimai Kaune.

Jau ketvirtis amžiaus prabėgo, kaip nutylo laisvos Lietuvos radijo stotis. Lietuva turėjo galingą radijo stotį Kaune, atsikūrimo ir laisvės metais, 1944 metais, vokiečiams besitraukiant iš Lietuvos, ji buvo sunkiai sužalota, Niekas neparašo mūsų spaužoje apie stoties veiklą ir jos praeitį, nors žinau, kad joje dirbusių yra laisvame pasaulyje, net ir Chicagoje. Todėl, pasinaudodamas "Karo Technikos Dvidešimtmečio" knygų žiniomis ir savo atsiminimais, stengsiuos pertiekti faktus mieliems skaitytojams, žvelgiant iš karinės pusės.

KARINĖ RADIO STOTIS

1919 m. liepos 18 d. Krašto Susisiekimo dalinio pastangomis buvo perimta iš vokiečių kibirkstinė 1.5 Kw radijo stotis, kurios perėmė dalyvavo Lietuvos kariuomenės karininkai: Žadeikis, Masiulis ir Steponavičius. Stotis buvo įrengta Vytauto kalne, Kaune, laikinam mediniame pastate. Siųstuvai ir priimtuvai "Telefunken" firmos, o antena pasilikusi iš prieškarinių laikų. Stotis pradėjo ve-

kti jau lietuvių rankose liepos 9 d. Liepos 28 d. karininkas, kpt. Masiulis, buvo paskirtas pirmasis stoties viršininku. Vokiečiai nebetrukdė veikti, nes jie teisėtai pardavė už 108.653 RM, o visą aptarnavimą turėjo imtis patys lietuviai.

Tuometiniai radijo stoties uždaviniai buvo labai svarbūs. Tai buvo vienintelė priemonė ryšiui su užsieniu palaikyti. Ja naudojosi mūsų vyriausybė, KAM, Prekybos ir Pramonės bei Užsienio Reikalų ministerijos ir prancūzų bei anglų atstovybės. Stoties galingumas neleido betarpiškai palaikyti ryšių su Vakarų Europos sostinėmis, bet nenutraukiamaiėjo ryšys su Ryga, Liepoja, Talinu, Varšuva, Vilniumi ir karinėmis lauko stotimis.

Atsimenant anų laikų aplinkybes, darbo sąlygos buvo sunkios: radiškai su maža praktika, menkas galingumas ir nuolat darbas apkrauta. Telegramos lėkė į visas puses. Todėl buvo susirūpinta 1920 m. spalio mėn. gale įsigyti kitą radijo stotį, tai klausomoji. Jos imtuvai gautas iš Rygos

stiprintuvais iš prancūzų atstovybės. Jos tvarkymas ir priežiūra buvo pavesta karo valdininkui Spiečiui. Klausomoji stotis palengvino darbus, nes ji sekavo kitų stočių darbą, priiminėdavo užsienio radijo pranešimus, kuriuos teikdavo KAM ir "LIETUVOS" redakcijai, o vėliau ELTAI. Radiotelefonų bandymas prasidėjo 1922 metais. Klausomoji stotis buvo pirmoji kuri šį darbą ir pradėjo. Per dieną priimdavo 9500 žodžių, 1920m klausomoji stotis buvo iškelta į Šiaulius, vėliau į Vilnių, iš ten vėl greit į Kauną.

RADIJO BANGOS LAISVĖS KOVOSE

Lietuva savo nepriklausomybę prikėlė labai sunkiai. Kai vyko kovos net su trim priešais, tai juk reikėjo ir ryšio su pasauliu. Lenkams pradėjus puolimą dėl Vilniaus krašto, Kauno radijo stotis perdavė atsisaukimus į pasaulio valdovų širdis, prašydama moralinės paramos prieš įvykdytą lenkų smurtą spalio 9 d., atimant sostinę Vilnių ir net kėsinosi okupuoti visą Lietuvą. Kad ir menko galingumo, tačiau tais laikais Kauno radijo stotis buvo vienintelė anga, pro kurią mūsų laisvės ir nepriklausomybės žodžiai eterio bangomis nekludomai galėjo perduoti į kaimynines valstybes bei platųjį pasaulį. Joje susitelkė inteligentų jaunomenė. Jie dirbo su dideliu pasiryžimu, net kaimyniniai radiškai girdavo už stropų darbą. Kauno radijo stotyje 1920m birželio 1 d. buvo įsteigtas knygynėlis - skaitykla ir kurį laikąėjo šapiografu spausdintas laikraštis BANGA, kurį redagavo psk. Žilinskas.

NAUJĄ STOTĮ ĮRENGUS

Jau 1920 m. KAM ir susisiekimo organai kėlė mintį, kad būtina reikalinga galinga stotis. 1923 m. Susisiekimo Ministerija padarė užsakymus Prancūzijos firmoj, bet dėl tam tikrų techninių kliūčių įrengimas užtruko iki 1926 m. pavasario. Birželio 12 d. jau buvo pradėtas reguliarus programų perdavimas, kur viršininku buvo paskiriamas kpt. inž. Jurskis. Naujoji radijo stotis Vytauto kalne turėjo 10 KW, antena net ketvirtadalis km. aukštumo su kalnu intinai. Pradžioje stoties buvo maža, bet vėliau, 1928 m. perkelta į erdvesnes patalpas Laisvės Alejoj, vėliau į Daukanto gatvę esančias patalpas. Iki 1930 m. ji veikė KAM, o po to perėmė Susisiekimo Ministerija. Direktorium buvo paskirtas A. Sutkus, o tarp 1928-30 m. radijo stotyje dirbo rašyt. Petras Babickas, kuris dabar gyvena Brazilijoje. Radiofonas tuo laikų dirbdavo 5-6 val. į dieną, bet radiogramų, pvz., 1928 metais perduota 601. Veikė ir radiotelefonas. 1927 m. lapkričio 1 d. įvedamas privačių telegramų siuntimas per Paryžiaus radijo centrą "Radio-France" į Azorų salas, Belgiją, Japoniją, Libiją, Maltą, Madeirą, Turkiją, Egiptą, Afriką, Ameriką ir Aziją. Radijo telegrafas irgi intensyviai veikė. Taigi, kokia tolimesnė Kauno radijo stoties istorija buvo, teko knistis Susisiekimo Ministerijos KAM apeleido šią sritį, tik palaikydama kultūrinį ryšį. Kariuomenės žmonių tvarkoma Kauno radijo stotis virš 10 metų atliko didelių darbus.

RADIJO KLASĖ RYŠIŲ BATALIONI

1919 m. pradžioje įsikūrė iš Inžinierijos kuopos, 25 kareivių būrys, kuriam buvo pirmą kartą pavesta išmokyti radijo ir telefono aptarnavimus. Būrio vadu paskirtas kar. Petraitis. Nuo tada ir skaitomas Ryšių bataliono įsikūrimas. Neisiu toli į Ryšių bataliono istoriją, tik paminėsiu jame radijo mokslą. Laisvės metais radijo klasė teko išeiti per 6 mėnesius. Toji radijų klasė, pasirodo, išaugo kartu su kitais ryšininiais 1920 m. gruodžio mėn. 4 d. Ryšių batalionas įsikūrė Šančiuose. Mo komoji kuopa radijų buvo tuo laikui gerai aprūpinta visais aparatais ir priemonėmis. Įvairūs brėžiniai, radijo stotis, telegrafas, stalai, radijo aparatai, specialus komutatorius leidžia mokinius jungtis grupėmis ir sudaryti radijo tinklų darbo kombinacijas. Mokytojas gali kiekvieną mokinių atskirai patikrinti kiek jis su-

Pranas BUDVYTIS (kairėje) surinko Jaunimo Petijai per 19,000 parašų. Dešinėje žurnalistas J. Šlajus pasikalbėjo metu. Yra aktyvaus pavyzdys ką gali padaryti su pasiryžimu siekiant tikslą. Mums daugiau tokių reikia.

Nuotrauka V. Noreikos

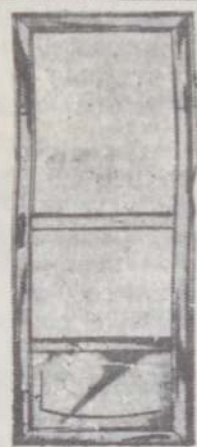
pranta radijo moksle, bei pajėgus telegrafu priimti per minutę raidžių. Baigęs radijo klasę turėdavo mokėti operuoti radiotelefoną, priimti telegramas, aptarnauti visą stotį. O toji stotis būdavo nešiojama. Mes, kariai, pasikeisdami jas nešdavome į pratimus. Mokiniai supažindinami su elektronika, radijo specialybe, todėl į Ryšių batalioną skirdavo iš dalių tik daugiau norinčius šio amato išmokyti karius. Kai baigiau Ryšių bataliono radijo klasę, grįžus į Šarvučių Rinktinę, ten teko dirbti ir toliau praktikuotis tankuose, kurie turėjo radijo stotis, trumpomis distancijom. Miela būdavo, išvykus toliau kur į laukus, įvairius pratimus atlikti Ryšių batalione, taip pat būdavo kursai liktiniais puskarininkiams bei karininkams, radijo, telegrafo ir mechanikų žinių papildymui.

Būnant Ryšių batalione, be manevrų, pamokų ir rikiuotės, priklausiau chorui, kuriam vadovavo elektronikos savanoris, muzikas Myk. Liuberskis. Po II Pasaulinio karo buvo įsikūręs New Yorke (jau miręs). Te-

ko būti ir Kauno radijo stotyje su daina į pasaulį. Myk. Liuberskis, didelis lietuviškos dainos mylėtojas, kas pusmetį sugebėdavo paruošti chorą, džiugino Vilniaus ir Kauno žmones, dainos skambėjo radijo bangomis. Iki 1939 m. jis tokių chorų sukūrė ir išleido net 34. Pirmas jo choro koncertas per radiją įvyko 1927 m. rugsėjo 22 d. Chorui priklausė nuo 50-60 vyrų. Ir dabar man augs dar tebeskamba gražios kariškos dainos ir giesmės. Ak, kada vėl Lietuvos karys galės laisvai, su karių žygių partizanų dvasia ir dainom žygiuoti laisvame Kaune ar Vilniuje!

Balys BRAZDŽIONIS

Zambijoje neblaivūs vairuotojai, pagauti važiuojant, automatiškai baudžiami šešiais mėnesiais kalėjimo. Kad dėl to nenukentėtų liaudies ūkis ir nusikaltėlio šeima, bausmę jie atlieka nuo penktadienio vakaro iki pirmadienio ryto - per dvejus metus.

DURYS - LANGAI

įvairių spalvų ir kalnų.

Geležies turekliai ir "aluminium" "siding".

Naujausi balto emalio ir "stainless steel" žieminiai langai.

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui. Nerūdijanti ir nerūdijanti dažyti.

TVOROS - STOGELIAI įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS

TEL. - PR 8 - 2781

A & L INSURANCE AGENCY Income taxes
Real Estate - mortgage loans, 4645 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
60609 - Telef. 523 - 8775

Aleksas LAURAITIS

SAVININKAS

Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, nenutraukiamų pajamų, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.

PILDOME INKOMTAKSŲ BLANKUS

TRYŠ ŠEIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

CHRYSLER \$3,398.00
1972 PLYMOUTH "DUSTER"
BALZEKAS MOTORS
CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
4030 Archer Avenue Tel. VI 7-1515

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

Neribota garantija iki susidėvėjimo. Ratlankiai (Wheels)

Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro reguliavimas (tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas ir kiti patalysmai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59 Str., Chicago, Illinois, 60629.
Telef. GROvehill 6-7777. Val. kasdien 7 v.r.
- 7 val. vak., šešt. 7 v.r. - 3 v.p.p. Sekmadienį - uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas Mikas ČESAS

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

Naujoje vietoje
2618 West 71 st. St., Chicago, Ill. 60629

Tel. 737 - 5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Valdomas pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
- TEVAS IR SŪNUS -

TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4430

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

KARTU SKIRTUMAI

P. ŽIČKUS

Gal niekada tiek daug nebuvo kalbama ir rašoma apie kartų skirtumus, tarpą tarp kartų, arba, kaip amerikiečiai sako, "generation gap" kaip šiandien. Ypatingai tas yra Amerikoje, o tuo pačiu ir tarp lietuvių, kurie čia gyvena.

Ar iš tikrųjų yra tas kartų tarpas, ar jis buvo ir praėjusiose kartose, o jeigu buvo, tai kodėl?

Kartų skirtumo kaip tokiu nėra ir nebuvo. Yra tik liberalų išpūstas ir pūčiamas burbulas, kuris labai patinka jaunimui, kad tas jaunimas kažin kas. Liberalai tą matydami ir siekdami savo tikslų, tą burbulą pūčia dar daugiau.

Nuo pat vaikystės jaunas žmogus nori būti savistovus. Kai vaikas gali pasiekti ir pasiimti ką jis nori pats, jis atstumia motinos ranką ir siekia. Tik kada pats nepasiekia, tada vėl prašo motiną, kad ji jam paduotų. Jau gerokai paaugę vaikai bando prieštarauti vyresniems, su jais nesutikti. Tas buvo seniau, tas yra ir dabar. Ir jeigu toks jų prieštaraumas randa pritarimą ir pasiseka, tada yra paskatinimas dar daugiau prieštintis, nesutikti, ieškoti, siekti ir eiti savo keliu. Tas yra šeimos, tas yra mokyklos, tas yra universitetuose ir už jų. Auklė, davusi visą laisvę vaikui, jo jau nebepajėgia suvaldyti, o vėliau ir pati verkia.

Liberalai auklėtojai sukančiję tolimon kairėn, o ypatingai esą spaudos, radijo ir televizijos žinių tar-

nybose, kitaip sakant "news media", tą jaunimo pomėgį priešintis populiariai ir skatina siekdami savo tikslų. Todėl šiandien visur ir linksniuojama, kad šių dienų jaunimas yra daugiau subrendęs, daugiau išsilavinęs, geriau pažįsta gyvenimą ir pan. Tikrumoje jaunimas yra toks pats, kaip seniau, tik gal toks skirtumas, kad daugiau jo ateina į aukštąsias mokyklas, nes mokslas dėl pragyvenimo lygio pakilimo yra prieinamas veik visiems. Taigi, taip skatinamas jaunimas priešintis tėvams, mokytojams, dvasiškiam, vyresniems ir net valdžiai, pradeda tikėti tuo išminties burbulu ir dar daugiau eina prieš srovę.

Kiekvienas galim prisiminti savo vaikystę ir jaunystę. Ten matysime, kad ir mes norėjome būti savistovūs ir skirtingi nuo vyresnių. Ieškojome naujų kelių ir naujų idėjų. Net savo kalbose, savo rašiniuose ieškojome naujos formos literatūros, mene, architektūroje ir kitur. Tik seniau už tokių ieškojimus mūsų niekas negyrė ir nedevino. Tada tie jauni žmonės dar daugiau stengėsi, dar daugiau dirbo, kad įrodžius savo sugebėjimus ir pranašumą. Muzikoj, tapyboj, skulptūrojai ir panašiose srityse praeidavo kartais net šimtmečiai, kol tie darbai būdavo įvertinami ir pripažinti.

mi. O jau tuo pripažinimu, jie virsavo žmogaus genijaus darbai ir šėdevrais, kurie išlieka iš kartos į kartą, tūkstančiams metų. Todėl anų laikų kartų skirtumas nebuvo giriamas ar net matomas, bet jis ėjo iš kartos į kartą, kaip natūrali gyvenimo apraiška, nes ji nekase tos prarajos, nedegino universitetų bibliotekų, o jose ieškojo žinių, jie nenaikino ir nespiaudė vyresniams ir veidus. Tie, kurie kūrė ir dirba ir šiandien, jie irgi neturi, nemato ir neieško to kartų skirtumo. Tik bedvasiai ir be idėjų, vėjo nešiojami ir neturi atamos, ieško tos kartų prarajos.

Atsigręždami į savo praeitį, daugelis vyresniųjų pasako, kad jaunystėje su tais ieškojimais buvo padaryta daug klaidų, kurios dabar atrodo nerimtos ir juokingos, o tada atrodydavę gyvenimo idealais ir būtinybėmis. Tas yra todėl, kad jauni žmonės yra pertekę energija ir labai imlūs viskam, ypatingai neujovėms. Juk labai lengvai galima uždegti net iki išliepsnojimo, kas kartais virsta net pavojingu.

Mūsų dienų Amerikoje didžiausiais trimitais pūčiama ir jaunimas skatinamas priešintis ir atsisakyti visa, kas yra vyresniųjų sukurta, kas turi tradicijas ir idealistinę vertę, kas turi taisyklės ir kur laikomasi moralės. Skatinimas ir nevaržoma laisvė, palaidą seksą, ėjimas prieš valstybę ir prieš moralę, kurie yra tam tikri varžtai, jaunimui patinka. Šių dienų Amerikoje ir įstatymai keičiami tos nevaržomos laisvės naudai. Tas jaunimui irgi labai patinka. Automobilį gali vairuoti kai kuriose valstybėse net jaunesni nei 16-ko metų, ir kariuomenę imami 18-ko metų ir balsuoti gali nuo 18-os metų. Aštuoniolikmečiai gal yra net geresni kareiviai, nes jie yra veržlesni ir nesąmoningai drąsesni. O jeigu tokio amžiaus gali būti kariu ir ginti tėvynę, tada, žinoma, turi turėti teisę ir balsuoti. Tačiau perdaug idealizuoti tą jaunimą, ypatingai tą triukšmaujančią, kad jis yra gudresnis ir sąmoningesnis už vyresniuosius, yra klaidingas.

NAUJOJI AZIJA

L. MŪRAS

Kinija ir Japonija taip toli nuo Amerikos ir Europos, atrodo, kad nebūtų reikalo įdomautis kas ten dedasi. Iš tikrųjų, Kinijos ir Japonijos santykių pakeitimai liečia Europą ir Ameriką, nes tos dvi valstybės Azijoje yra galiūnai: Kinija su 800 mil. gyventojų ir Japonija su 108 mil. gyventojų, stipri ekonomiškai ir techniška. Staigus Kinijos pasisakymas link Japonijos ir naują draugystę sudaro svarbius naujus diplomatinis, ekonominius, strateginius įvykius. Kinijos Chou En-lai ir Japonijos Tanaka paskutiniu laiku Pekine užbaigė istorinį susitarimą ir baigė dešimtmečiais užtrukusią neapykantą. Kad geriau suprasti tuos painius reikalus, reikia pažvelgti į praeitį.

Po II Pasaulinio karo Kinija pasidarė viena didžiųjų pasaulio jėgų. Išgyvenusi daug invazijų, iškentėjusi XIX amž. europiečių eksploataciją, turėjusi ilgus vidaus karus, 1912 m. imperiją pakeitė ir respublika. 1949m pateko į komunistinę diktatūrą, bet netapo Rusijos satelitu.

Japonai taip pat panoro pasinaudoti Kinijos silpnumu. 1894 m. Japonija iš Kinijos atėmė Formozą, sekančiais metais Korėją, 1932 m. Mandžiją, Kinijai protestuojant 1937 m. jai paskelbė formalų karą, o 1941 m. jau sąjungoje su Vokietija, užėmė visą Kiniją ir didžiausius plotus Azijoje, 1945 m. Japonija kapituliavo ir viską prarado, o Amerika iki šiai

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba spalio mėn. 27 d. posėdžiavo p. E. Bulotienės rezidencijoje. Vienas iš svarbesnių nutarimų – skelbti konkursą Vilniaus įkūrimo 550 metų progą, parašyti literatūrinį veikalą apie Gediminą ir jo istorinį laikotarpį. Premija 1.000 dolerių. Vėliau šiuo reikalu bus paskelbta išsamesnių žinių. Iš kairės: sekretorius A. Misiūnas, K. Veikutis – pirmininkas ir E. Bulotienė – ypatingiems reikalams. Nuotraukoje trūksta V. Šimkaus.

Kada ir jie daugiau subręs, dauguma ir jų pamatys, kaip ir praeity, kad jaunystėje buvo daroma daug klaidų.

Tarpo, prarajos ar kartų skirtumo nėra ir šiandien, kaip jo nebuvo ir praeityje. Yra tik, sakytume, kažin koks vyresniųjų išsigimimas ar noras sugriauti doros ir moralės principus, nuimant nuo visko varžtus ir atpalaiduojant įstatymus, net išmėtant Dievą iš viešojo gyvenimo, o tuo pačiu skatinant jaunimą prie to griauamo ir naikiamo darbo. Tuo keliu einant, teismai žiūri, kaip padėti nusikaltėliui, o ne kaip apsaugoti nusikaltėlį. Laisvės vardan leidžiama eiti prieš valdžią ir valstybę, nešant kitų valstybių, kurios neša vergiją, vėliavas. Bet tai nėra kartų skirtumas, o griovimas valstybės pamatų ir dirbant svetimiems dievams. Šių dienų jauni žmonės yra tokie patys, kaip buvo ir seniau, tik politinių tikslų siekėjai, kurie nori sugriauti valstybę, stumia tą jaunimą tos prarajos link. Jie kalba apie tą kartų skirtumą ir traukia jaunus žmones, pagal jų nepatirimą, tarnauti jiems. Reiškia, kartų prarajos nėra, o yra tik vyresniųjų suklaidėjimas.

dienai ją globoja (Okinavo bazės). 1937 m. Japonija Kinijai paskelbusi karą iki šiai dienai buvo karo stovyje. Per tą laiką buvo išlieta daug neapykantos.

1972 m. Amerika staiga padarė nepaprastus politinius vingius, užmezgė politinius santykius su Kinija, priėmė ją į Jungtines Tautas su tomis pačiomis teisėmis kaip Sovietų Sąjungą ir JAV. Tai yra su veto teise. Žinoma, tai padarė su tyliu Sovietų Sąjungos pritarimu, nes kitaip būtų uovęs "veto". Iki šiai dienai nevisai aiški Amerikos ir Sovietų Sąjungos politinė ekvilibristika, tik galima spėti, kad Amerika tuo būdu norėjo gauti Kinijos simpatijas ir draugiš-

kumą, pasilikti Azijoje ir išlaikyti turimus strateginius punktus. Kitaip ir tą reikalą žiūri Kinija. Ji įtaria, kad Amerika su Sovietų Sąjunga ją nori apsupti. Japonija taip pat liko nepatenkinta, nes tai buvo daroma slapta nuo Japonijos. Ji taip pat įtarė, kad Amerika ir ją nori nuo visų izoliuoti. Japonai taip pat pareiškė norą su Kinija išsiaiškinti. Amerika leido tą padaryti su sąlyga, kad nebus pažeisti Amerikos-Japonijos susitarimai.

Kinija priėmė Japonijos atstovus daug iškilmingiau negu kitus. Grįžę japonai pradėjo kalbėti, kad Amerikos "atominis skietis" nereikalingas ir už tą skietį nėra reikalo mokėti tokius didelius pinigus. Prieš tai Amerikai įtarė, kad japonai su kinais gali vėl atnaujinti seną šūkį: "Azija aziatams". Kinijos Chou En-lai ir Tanaka abu yra aziatai, kantrūs, gudrūs, kai kada klatingi, viską daro apgalvotai ir tik po kurio laiko galima patirti jų tikrąjį susitarimą. Nėra abejonės, kad jų susitarimas daugiau sia palies Sovietų Sąjungą. Kinija ką tik išleido naujus žemėlapius, kur Kinijos rubežiai nurodyti toli į šiaurę, kas Sovietams kelia daug rūpesčių. Tai parodo, kur bus nukreipti Kinijos pirmieji žingsniai. Japonai taip pat turi labai didelių pretenzijų į Sovietų Sąjungą. Neskaitant Mandžūrijos, Sovietų Sąjunga atėmė iš Japonijos Kurilų salas, Sachaliną, Kamčatką. Japonai prašė grąžinti, tai Sovietų Sąjunga atsakė "NE" – "NE". Rytuose ateitis neaiški, o tai gali turėti didelės įtakos ne tik Europai (tame tarpe ir Lietuvai), bet ir Amerikai.

REMKIME TUOS – KURIE SKELBIASI
"LAISVOJE LIETUVOJE"

NORMAN BURSTEINAS, kailių krautuvė

ir SIUVYKLA, 185 No. Wabash (kampas Wabash ir Lake Street), II-ras aukštas. Atdara kasdien: 9 val. ryto iki 6 val. vak.; pirm. ir ketv. iki 8 val. vak.; šeštadienį iki 4 val. ir kitu laiku susitarus.
Tel. 263-5826 ir buto 677-8489
Kalbame lietuviškai

PALANGOS restoranas

SVEIKAS LIETUVISKAS IR AMERIKONIŠKAS
NAME GAMINTAS MAISTAS
Greitas ir mandagus patarnavimas. Prašome atsilankyti
Kasdien atidaryta: nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak.
Pirmadieniais uždaryta

6918 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 GROVEHILL 6-9758

Seigan's

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

4640 South Ashland Ave. Tel. YArds 7-1272

Atdara vakarais; pirmad., ketvirt., o kitomis dienomis iki 8 val. vak.
HARRY S E I G A N kviečia visus vyrus ir jaunuolius atvykti ir įstikinti, koks didžiulis yra pasirinkimas rūbų rudens ir žiemos sezonui, geriausių firmų, kaip Groshire, Botany "500", Phoenix ir kt. naujausios mados.

KĄ TIK GAUTA IŠ ITALIJOS KOSTIUMŲ, MARŠKINIŲ IR KITOKIOS APRANGOS

Pirkę pas mus drabužius, būsite patenkinti, nes mūsų siūvėjai čia pat vietoje jums pritalkins ir nuko už tai nereikės mokėti. Visos berniukų aprangos gaunamos įskaitant stambius (hussy).

NAUJAS KREMAS

PAGAMINTAS IŠ MIELIŲ IR NATURALIŲ ALYVŲ
Minkština odą, švelnina raukšles. Tinka dienos ir nakties metu moterims ir vyrams po skutimosi.

Kaina \$ 3.95 pridodant persiuntimui 50 ct.
Gaunamas -

HEALTH WISE NUTRITION

adresais:
451 Fulton St., Troy, N. Y. 12180 ir
16228 Haviland Rd., Linden, Mich. 48451

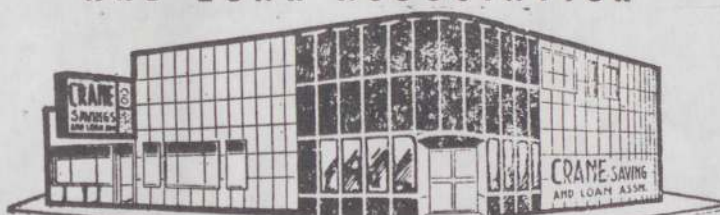
LYDIA'S HEALTH FOODS

Natūralūs vitaminai-proteinai. Įvairiausios gydymos žolės - arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitos stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

Savininkė: **Emilija Dudėnienė**

2439 West 71 st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. 737 - 8931

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

5%

on investment account

6%

mokama dviejų metų certifikatams, mažiau - \$5,000 ar daugiau

Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome apsilankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad., ketvirt. 9:00 ryto - 8:00 vak.; Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto - 5:00 vakaro; Šeštadienį 9:00 ryto - 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BURNYS, Tel. RE. 7-5168

Heating Contractor

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning - į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymo boilerius. Turis ir leidimus dirbti mieste bei užmiestyje. Darbas atliekamas greitai ir šiltingai. Apie kainą ir terminus nemokamai.

DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago, 60609
Telefonas VI 7-3447

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas
Ivairių atstumų

823 WEST 34th PLACE
Tel. FRontier 6-1882

ATVIRAS LAIŠKAS PONUI ŽIEDUI

GERBIAMAS ŽIEDE,

Buvo tikrai nemalonu skaityti LAISVOSIOS LIETUVOS 20 numerį je iš š. m. spalio 12 d. niekuo n epagrįstus užsipuolimus Fronto Bičiuliams, kurie, anot Jūsų "norėtų pasižaboję Bendruomenę patys vieni išjoti į plačias politikos lankas, o svarbiausia atkovoti iš ALTos aukų šaltinį. Žiūrint į šitokią "veiklą", kartais gaila tų žmonių, kurie... užsideda Tartiufo kaukę ir savo visuo meninį ir net žmogiškąjį orumą sumurkdo į partinių rietenų purvą - ną".

Man rodos, kad Jums turėtų būti aišku, jog spaudos etika reikalauja pagrįsti faktais tokius tvirtinimus, o liautis tuščiažodžiauti prieš kitos grupės asmenis, kurie pačiam nepatinka.

Pona Žiede, ar Jūsų sąžinė ir galbė neina į kompromisą, kada griežtės net Tartiufo vardo, kad tik "sumurktydumėt" savo politinius priešus į "balą".

Iš tolimesnių išvedžiojimų ima aiškėti ir toji neapykantos priežastis, kad "frontininkai, pasižaboję Bendruomenę, Lietuvą išlaisvins patys vieni". Ir dar vieną didelę "nuodėmę" tie frontininkai esą padarę - "diskreditavę Bendruomenę ir lietuvių reprezentaciją Vašingtone". Kokiu būdu tie "baisūs" frontininkai diskreditavo Bendruomenę, man visai neaišku. Jei Jūs turite galvoje priėmimą Vašingtone kongreso nariams ir vaišes, tai, mano nuomone, ten buvo tikrai gerai pasitarnauta Lietuvos reikalui. Jeigu ne,

tai įrodykit, kokių būdu diskredituota.

Jūs norėtumėt "konsoliduoti koalicioniais pagrindais" ir Lietuvių Bendruomenę. Bet mes jau turime koalicioniais pagrindais sutvertą ALTą, o kamgi reikalinga antra panaši institucija, kur viena partija turi 4 balsus, o kiti duodamas tik vienas ar puse balso. Ačiū už tokius pasiūlymus. Man jie visai nepriimtini, nes jie nėra demokratiški. Lietuvių Bendruomenės atstovai yra išrinkti demokratinio būdu, o ne kažkieno primesti iš aukšto. Nejaugi Jūs pykstate už tai, kad lietuviai J. A. Valstybės balsavo už kandidatus priklausančius Fronto Bičiuliams? Reiškia, jie buvo verti daugumos patikėjimo ir jie šį tą padaro, užsitarnaudami visuomenės pritarimą. Vis tik tie frontininkai su "Tartiufo" kauke sukūrė Lietuvų Fondą, kuris artinasi prie milijono. Pelno paskirstyme dalyvauja visų grupių atstovai ir kas yra vertas, tas gaus paramos lietuviškiems reikalams.

Bet kaip išikando Naujienos linksmuoti frontininkus, tai ir Jūs nutarėt papūsti į jų dūdelę, neatsižvelgdamas į tai, ar yra tiems priekaištams kokio rimto pagrindo, ar tik paprastas neapykantos pasireiškimas.

Gaila man Jūsų ir Jūsų nesugautymo "politiniuose laukuose" bei bereikalingai sugadinto popieriaus ir rašalo, murzinant kitai grupei priklausančius žmones, nesigilinant ar jie to verti, ar ne. Patarčiau Jums savo energiją ir laiką eikvoti konstruktiviam darbui, o ne pulti kitas grupes, kurios tikrai daug padaro tai pačiai Lietuvai.

Jūs gerbiat
A. P. BAGDONAS
L. Lietuvos skaitytojas

Laikykimės istorinio kelio gairių

(GERB. A. P. BAGDONO ATVIRĄ LAIŠKĄ APTARIANT)

Į mano pastabas dėl mūsų kultūrinio-politinio veiksmų konsolidacijos, padarytas reportaže iš spaudos konferencijos Tabor Farmoje, tilpu siame š. m. spalio 12 d. L. L., man skirtu atviru laišku, rašytu tai pačiai L. L. atsiliepė gerb. A. P. Bagdonas.

Nežinau, ar gerb. mano oponentas neturi, nenori ar nesugeba ką pasakyti ad rem, kad griežiai paties prasčiausio polemikos būdo ad personam, ir, blogiausia, prikerdama man niekur nepasakytas mintis, jas iškreipdamas, ar nutrupindamas, kaip jam naudingiau, dėdama sis jų nesuprantas arba gal ir iš tikrų nesuprątas. Jis prikiša man tuščiažodžiavimą prieš kitos grupės asmenis, kurie man nepatinka, piktinasi aš puolau kitas grupes, "kurios tikrai daug padaro tai pačiai Lietuvai", griaudena mano garbės ir sąžinės jausmus, moko žurnalistinės etikos, duoda politinių mokslų pamoką, pataria savo energiją sunaudoti konstruktyviam darbui ir pagaliau gailisi manęs ir mano išeikvoto popierio ir rašalo...

Ką gi: kitu atveju už visus tuos pabarimus, pamokas, patarimus ir manes pasigailėjimą turėčiau būti savo mokytojų dėkingas, nes gi, sakoma, kad žmogus amžių gyvena, amžių mokina... Šį kartą, gaila, gerb. A. P. Bagdonas dėkingumo neužsitarnauja. Jo atviras laiškas parašytas tokiame mentaliteto lygyje, kad būtų beviltiškos pastangos ir iš tikrų bergždžias laiko, energijos, popierio ir rašalo eikvojimas mėginti su juo ką nors protingai išsiaiškinti, kaip nors susiprasti ir ko pasimokyti. Tad ginčytis su juo būtų tas pats, ką ir peštis su plikiu. Ir jeigu nepaisant to jam čia atsakoma, tai tik dėl to, kad gerb. A. B. Bagdonas yra L. L. skaitytojas, kad prabėgomis padarytas pastabas šia proga

bus naudinga dar patikslinti ir papildyti ir, kad gerb. A. P. Bagdono laiške, reikia manyti, mažiau ar daugiau atsiliepia Fronto bičiulių argumentai, dėl kurių JAV LB ginčai su ALT neįšvengiamai turėtų nusitęsti ad calendas grecas.

Tai gi, tikrai, kad gerb. Bagdonui buvo nemalonu skaityti kalbamas pastabas, jeigu, žinoma, jis yra fronto bičiulis, nes, mat, dažnai net ir tikriausioji tiesa būna daug nemalonesnė ir už išūliausią melą ar šmeižtą. Bet tegu ir jis man patiki, kad tikrai labai nemalonu tokią tiesą pasakyti. O nemalonaušia ir skaudžiai apmaudau jau kelinti metai klausytis tarp ALTos ir JAV LB vykstančių, Lietuvos ir lietuvių tautos interesams žalingų ir lietuvių išeivijai darančių gėdą vaidų, kurių negiėjami pradininkai ir kaltininkai yra fronto bičiuliai. Tai ir yra mano ampoje prasi-veržimo priežastis, o ne kokie man patinkami ar nepatinkami "kitos grupės" asmenys ar juo labiau "toji neapykantos priežastis" nėra tai, "kad" "frontininkai pasižaboję Bendruomenę, Lietuvą išlaisvins patys vieni", kaip insinuoja mano oponentas, pagal savo reikalą, negarbingai nukirpęs mano sakinio pradžią: "jeigu, žinoma, atmesime paiką mintį..." ("kad frontininkai, pasižaboję Bendruomenę, Lietuvą išlaisvins patys vieni"). Iš tikrųjų gi mūsų dėkingumas ir didžiausia pagarba priklausytų ne tik jau frontininkams, bet net ir pačiam Bimbai su jo bimbinkais, jeigu jie patys vieni išlaisvintų Lietuvą iš Kremliaus sąmokslininkų tironijos, vergijos ir jų vykdomo kolonizacinio ir rusifikacinio genocido. Deja, kovoti su ALTa ir dėl jos išdo yra daug lengviau, negu kovoti tikrą kovą su nuožmiu ir pavojingu Tėvynės pavergėju. Pirmu atveju, matote, nereikia nei proto, nei drąsos, o tik pakankamai išūlumo, kai kova su Tėvynės

pavergėju yra ir pavojinga ir reikalauja proto ir drąsos. Bet Lietuva nėra išlaisvinama nei lenktynėmis su ALTa į Valstybės Departamentą dėl raminausių piliulių, nei kokiomis rezolucijomis, kad "rusai turi išsikraustyti iš Lietuvos"... Ir turime pripažinti, kad net ir visai Kremliaus pavergtųjų tautų politinei emigracijai nepavyko nustelbti galingą pavergėjo apgaulės ir melo propagandą ir at-

skleisti ir laisvosioms pasaulio tautoms išaiškinti kylančią baisų pavojų iš tamsaus, reakciško sąmokslų užmačių, neva "proletariato" naudai, užvaldyti visą pasaulį, susigriežti visus jo turtus ir parsimušti po savo kojomis ir pasivergti visą žmoniją. Priešingai, laisvosios Vakarų tautos, tos pačios melo propagandos supara ližuotu protu ir valia, nebeįstengė ir neįstengia padaryti nuoseklių išvadų iš faktų, kad raudonosios tironijos imperializmas jau yra prarijęs ke liolika laisvę ir taiką pamėgusių, kultūringų tautų, ir jas įkalinęs apokaliptiniame kacete; kad to kaceto užtvara, sustiprinta spygliuotomis vielomis, minų laukais, kulkosvaidžių bokštais ir dresiruotų šunų ir stribų gaujomis, nusitęsia skersai ir išilgai kone visą Eurazijos kontinentą; kad šitoji užtvara jau be niekur nieko yra akivaizdus įrodymas, patvirtinantis kacetinę Raudonosios imperijos prigimtį ir kad tos imperijos inkvizitoriai, cenzoriai, budeliai ir vergų varovai vykdo neišvaiduojamą žmonių ir tautų išprievartavimą. Tai gi, nepaisant viso to, laisvosios tautos bendradarbiauja ir sandėriauja su Kremliaus sąmokslininkais, lyg su garbingais partneriais, nors jie yra sutrypę visas žmoniškumo normas, visus "supuvusio buržuazinio pasaulio" dorovinius ir teisinius principus ir papročius, laužo iškilmingiausius tautautinius pasižadėjimus ir išniekina kiekvieną sutartį, kuri jiems pasidaro neberekalinga. Jos ne tik netiesioginiai, bet ir tiesioginiai sąmokslauja su tironiškoju režimu, padeda plėstis Raudonajai imperijai, stiprina jos galybę, savo viduje leidžia naudotis demokratijos teikia mais žmogaus ir piliečio teisių ir laisvių gėriais į jėgas tų sąmokslininkų, kurie principiskai neigia kitų žmonių tokią pat teisę ir laisvę ir naudoja jas vidinei demokratijai destrukcijai, tai gi, tos tautos pačios sau kala tironijos pančius. Dauguma laisvųjų tautų gyvena carpe diem, užsimiršusios, kad žmogaus, piliečio ir tautos teisės ir laisvės nėra tas pats, kas vanduo ir oras, veltui dieviškos gamtos teikiamos gėrybės, bet kad jos buvo sunkiai iškovotos amžių būvyje humaniškių žmonių elementų iš tironiškių jėgų ir turi būti saugomos ir ginamos, nes yra kas nuolat tyko jas užurpuoti.

Šitokiomis sąlygomis neapvaldomos raudonosios tironijos jėgos vis dar pergalingai tebežygiuoja į savo žmonių pasaulio pavergimo tikslą. Kadangi Lietuvos likimas yra sąlygojamas bendrųjų pasaulio istorijos procesų, kurie yra išgyję labai grėsmingą linkmę, tai ir Lietuvos padėtis kas kart darosi vis sunkesnė ir jos ateitis grėsmingesnė (ryšys su Kremliaus organizuojama Europos taikos ir saugumo konferencija Lietuva ir kiti pavergtieji kraštai yra bent ketvirtos išdavimo ir pardavimo pavojuje). Tad gal pačiame didžiausiam Lietuvos istorijos sunkmetyje negalime sau leisti iš Lietuvos laisvės kovos daryti partines komedijas. Ir jeigu mes net ir geležinėje vienybėje bent šiuo metu

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicago skyrius, kaip kiekvienais metais, surengė Vilniaus Dieną, kuri praėjo su gražiu pasisekimu. Nuotraukoje - iškilmės pagerbiant žuvusius prie paminklo.

Nuotraukų bendrųjų C. Genučio

Gubernatorius Richard B. Ogilvie

LIETUVIAI!

Gubernatorius Richard B. Ogilvie yra vertinamas kaip vienas iš geriausių gubernatorių Illinois valstijos istorijoje.

Už gubernatorių Richard B. Ogilvie kalba jo atlikti darbai, o ne tušti priešrinkiminiai pažadai.

Gubernatorius Ogilvie ir jo šeima glaudžiai bendradarbiavo su lietuviais. Mums, lietuviams, šie ryšiai yra labai svarbūs tiek mūsų gimto krašto tiek mūsų tautinės grupės reikaluose.

Palaikykime šiuos ryšius ir toliau balsuodami lapkričio 7 dieną už

GUBERNATORIŲ RICHARD B. OGILVIE!

LIETUVIŲ KOMITETAS GUBERNATORIUI
RICHARD B. OGILVIE PERRINKTI
ANATOLIJUS MILUNAS — pirmininkas

Alma Adamkus	Kazimieras G. Oksas
Juozas Bacevičius	Joan Oksienė
Dr. Steponas Biežis	Algis A. Regis
Dr. Gediminas Balukas	Antanas Stakėnas
Stepas Ingaunis	Jonas Talandis
Aleksas Jankūnas	Dr. Aldona Valis
Dr. Ferdinandas Kaunas	Albertas Vengris
John F. Kimbark	Anthon J. Valukas
Dr. Petras Kisielius	Genė Valantinienė
Dana Milunas	Povilas Žumbakis

negalėtumėm pakeisti Lietuvos likimą, tai bet gi gyvybiniai Lietuvos ir lietuvių tautos interesai reikalauja, kad kovojanti už savo Tėvynės laisvę pasaulio lietuvių išeivija turėtų vieningą, gerai konsoliduotą politinę vadovybę. Tad tokios vadovybės sabotavimas gali būti prilyginamas šlykščiausiems istoriniams išdavimams.

Nei iš kalbamų mano pastabų teksto nei konteksto neseka, kad aš norįs Bendruomenę konsoliduoti koalicioniais pagrindais, tad ir neįstengiu suprasti, kam gerb. oponentas man sako: "Ačiū už tokius pasiūlymus", kuriuos iškilmingai čia pat ir atmeta: "Man jie visai nepriimtini, nes jie nėra demokratiški".

Bent ligi šiol, rodos, laikėmė savime aiškiu dalyku, kad Lietuvių Bendruomenė tegali būti konsoliduota ne pasaulėžiūriniu, religiniu ar partinės koalicijos, bet vienintėliai tautiniu pagrindu. Ir todėl kiekvienas, eidamas į vidinę Bendruomenės veiklą savo partinius kaliošus turi palikti už durų. Kas elgiasi priešingai, pavertčia Bendruomenę partine krautuvėle ir ją diskredituoja visos išeivijos akys, ko betgi sakosi nesuprantas gerb. Bagdonas.

Partiniai ar grupiniai koalicioniniai pagrindai tegali ir turi būti konsoli-

duojama mūsų politinė vadovybė, kaip VLIKas ir ALTa. O lojalus koalicionis bendradarbiavimas kaip tik ir yra aukščiausia tolerancijos ir demokratiškumo kultūros išraiška. Sabotavimą koalicionio bendradarbiavimo ir kaišiojimą nosies Washingtono valdžios įstaigose, lipant per galvą koalicionių pagrindu sudarytai ir jau per 30 metų Amerikos lietuvių išeiviją atstovaujanti ALTai ir net Lietuvos Pasiuntinybei, prisidengus klaidinančiu JAV Lietuvių Bendruomenės, atseit, visos Amerikos lietuvių išeivijos mandatu, jeigu ir nelaikytina išdavikiškumu, tai tačiau laikytina kaip smerktiną, naivų ar garbėtroškišką diskreditavimą lietuvių reprezentacijos Washingtono, ko irgi dedasi nesuprantas gerb. Bagdonas.

Neturėjau galvoje vaišių Washingtono ir jomis nesidomėjau. Bet, kaip girdėti, reprezentacijai jos ne ką pagelbėjo. Kiekvieno atveju būtų bergždžias dalykas laukti iš jų kokios naujos Lietuvos reikalui. Tačiau jei tai daryta kieno asmeniniais lėšomis, tai kas gi gali kam uždrausti iš savės kišenės paūžti nors ir su senatoriais.

Dėl Lietuvių Fondo būtų ilga, bet mažai benaudinga kalba. Tik kad neapgauindumėm patys savęs ir kitų

(Nukelta į 7 psl.)

Šiapus ir anapus

TAUTOS ISTORIJAI PALIKIM NEMELUOTĄ TIESĄ

Istorija yra žmonijos ir tautų praeities veidrodis. Kol nežinoma rašto, tai žmonija savo gyvenimo istoriją paliko tautosakoje ir kapinyuose. Tik iš tų šaltinių sužinome, kaip seniau žmonių gyventa.

Mūsų tauta ir visos aisčių giminės paliko labai turtingą tautosaką. Ji mums pasako senovės lietuvių gyvenimo būdą, papročius, verslą, religiją ir santykius su kaimynais. Tautosakos žinias papildė pilkapiai, alkietės, senieji pilikalniai, pamirštos gyvenvietės ir iki šių dienų išlikusios mūrinių pilių liekanos, kurios mums primena Lietuvos valstybės galybę ir apogėjų.

Tautosakoje glūdi neišsemiamas Lietuvos senovės pažinti arsenalas. Mūsų tautos darbo dainos išsako am dienų lietuvių užsiėmimą. Karinės dainos apdainuoja karių žygius, o raudos apverčia karuose žuvusius. Legendose ir padavimuose atsispindi tautos narsa, karingumas ir tėvynės meilė. Pasakos parodo mūsų protėvių išmintį ir labai lakią vaizduotę. Priežodžiuose ir patarlėse sukaupta tautos pedagogika. Mislėse slepiasi lietuvių proto miklumas ir greita orientacija.

Atsiradus raštui Lietuvos valdovai, kažin kodėl, neskubėjo juo pasinaudoti ir ilgokai pasiklioję svetimaisiais. Toks abejingumas ar neapdairumas Lietuvai padarė daug žalos, nes mūsų istorines kronikas rašė svetimieji ir svetimomis kalbomis. Užtai Lietuvos istorinės kronikos išėjo tendencingos, kreivai pavaidavo tautos ir valstybės praeitį, o dažnai neigiamai ir savanaudiškai Savaime aišku, iš svetimųjų negalime laukti tiesos, nes kronikininkai dažnai buvo ir mūsų tautos priešai: kryžiuočiai, lenkai, rusai.

Ramiais taikos laikais tautų ir valstybių gyvenimą stebi istorikai. Jie yra baigę aukštąjį mokslą ir beveik visada būna nešališki. Tik Tarybų Sąjungos istorikai yra pajungti kompartijos ir jų darbuose būna daug netiesos.

Pasaulinių karų, revoliucijų ir visokių suirutų metu viskas pakrinka. To laikotarpio istorinės žinios būna nepilnos, o dažnai ir suklastos.

1940 m. mūsų tautą ištikęs negandas sugriovė valstybės nepriklausomybę ir iki šiol tauta velka net trečią okupaciją. Lietuviai nuo svetimųjų labai nukentėjo ir tebekentia: Sibiras, vokiškieji kacetai, prievartinė lietuvių tarnyba svetimose armijose šalies sukolchozinimas ir Lietuvos žemdirbiams įvedimas komunistinės baudžiavos, tai mūsų tautos didžios ir skaudžios nelaimės. Dalis tautos klaidžioja po visus žemės rutulio pašalius, o tėvynėje pasilikę lietuviai blaškomi Rusijos plotuose ir maišomi su maskoliais.

Pasibaigus karui lietuviškieji komunistai pirmieji suskato rašyti atsiminimus. Jie tą daro su tikslu, atiteities istorikams palikti kreivą praeities veidrodį. Visuose jų atsiminimuose, kur tik galima, klastojama Lietuvos istorija, dergiamas nepriklausomos Lietuvos gyvenimas ir niekinami mūsų tautos veikėjai. Juokinga. Net mūsų tautos atgimimo dainių Maironį ir tautos deimantukų rinkėją Juozą Tumą-Vaižgantą komunistai pradėjo savintis.

Reikia atitaisyti tautai daromą žalą ir ateities kartoms palikti nemeluotą tiesą.

liuotą tiesą. Lietuvių išeivija ir politiniai pabėgėliai savo atsiminimais turi atsverti anapus išleidžiamą memuarinę literatūrą.

Dienraščio "Draugo" kultūriniam priede, 1972 m. rugsėjo 30 d. Nr. 230 (39) yra platus pokalbis su generolu Stasiu Raštikiu, pasitinkant jo atsiminimų trečiąjį tomą.

Generolas didelę reikšmę teikia memuarinei literatūrai. Jis pasiūlymą išleisti atsiminimais ir apgailestauja, "... kad daug Lietuvos nepriklausomybės veikėjų jau nukeliavo į amžinybę, nepalikę jokio rašyto žodžio būsimoms kartoms... buvo ir tokių, kurie galėjo ir turėjo parašyti ir vis tik nieko neparašė".

Toliau gen. St. Raštikis pageidauja: "Taip pat dar laukiama platesnė studija apie lietuvių partizanų epopėją ir apie lietuvių tremtinių tragediją Sibire, Urale, Kazachstane ir kitur".

Lietuvos laisvės kovos yra kruvinos, tragiškos ir labai skaudžios mūsų tautai. Žinių iš ano kovų laikotarpio turime gana šykščiai. Tiksliai žinias gali suteikti tik tie žmonės, kurie stovėjo arti anų įvykių. Tais laisvės kovų laikais žmonių judėjimas buvo nesaugus ir suvaržytas. Todėl aukštaičiai nežino kas dėjosi Žemaitijoje, o Suvalkijos lygumų gyventojai nežino apie Dzūkijos šiluosius vykusias tragedijas.

Daug laisvės kovų epizodų surinkti ir dviejuose tomuose "Kritusieji už laisvę" paskelbė V. Ramojus. Užpildyti jam tenka tautos pagarba ir padėka. Daug ką galima rasti "Laisvės kovų dainose". Nors nekultūringai ir bolševikiškai parašyta "Vana-gai iš anapus", bet ir ten yra žinių apie kruvinas partizanų kovas, vykusias visą dešimtmetį. Apie tai reikės plačiau pasisakyti atskirai.

Kol dar gyvi laisvės kovų liudininkai, reikia paskubėti tas žinias telkti. Yra kelių kuriais būtų galima pasinaudoti, bet apie tai viešai kalbėti neverta. Daug žinių apie partizaninę veiklą galėtų suteikti laisvėje atsiradę Butkai. Z. Butkus, būdamas teisingas, apie anuos įvykius turėtų gerai žinoti. Reikia tikėtis, kad jis tautos tragedijos neslėps savo užrašų knygtelėje.

Sibiro tremtis irgi ne pilnai atskleista. Daug pasakė buvusios Sibiro tremtinės H. Tautvaišienė, B. Armonienė ir S. Rūkienė. Greit iš spaudos išeis labai vertinga Elenos Juciūtės atsiminimų knyga. Ji labai gerai žino laisvės kovų vyksmą, nes už partizaninę veiklą buvo suimta, skaudžiai kankinta, kalinta ir kruvinai vergavo Sibiro vergų stovyklose.

Savaime aišku, kad dar nebus pilnas Sibiro tremtinių tragedijos vaizdas, nes jų judėjimo laisvė buvo suvaržyta. Turimi atsiminimai praskleidžia tik kamputį uždangos. Neturime žinių apie Archangelsko apylinkės tremtinių stovyklas. Ten buvo pragaro prieangis. Nėra žinių apie Sachalino pragarą, kuriame retas išliko gyvas. Ten kalėjo daug lietuvių, bet nežinoma ar kas iš ten pasiekė tėvų žemę.

Turime buvusių tremtinių laisvajame pasaulyje, bet jie mirtinai tyli. Ir visai be reikalo, nors tai tylai gal ir esama priežasčių. Atsiminimus galima papasakoti ar parašyti taip, kad priešas nesugebėtų iššifruoti autorių. Sibiro tremtiniai trumpai gyvena ir visos žinias nusineša į

kapą. Nežinoma ar ką paliko kankinys Benediktas Butkus. O jis labai daug pergyveno ir daug žinojo.

Reikalas skubus ir atsiminimus reikia surinkti. Šio skubaus darbo turėtų imtis Lietuvių Bendruomenės vadovybė. Kada bus pakankamai surinkta medžiaga, tuomet bus galima galvoti ir apie jos išleidimą.

Pokarinė išeivijos karta sensta: delsiant galima pavėluoti. Būtinai reikia mūsų tautos istorijai palikti teisingas žinias ir užkirsti kelią komunistiniam melui.

K. Ū K A N A

Laikykimės istorinio...

(Atkelta iš 6 psl.)

geriau būtų Lietuvių Fondą pavadinti Fronto Bičiulių Fondu.

Nepaisant visų tų mūsų brolių nors ir netikusių išdaigų, jie nėra mūsų priešai. Mūsų priešai yra mūsų Tėvynės ir tautos priešai Kremliuje, Gosbange ar kažkur Wallstreete, o ne pasimetę ir dažnai taip vaikiskai ar net ir čigoniskai pasinešę politikuoti mūsų broliai. Todėl ne noras "sumurdyti savo politinius priešus į balą", bet priešingai, nors ir nusikeikiant, kad širdžiai būtų lengviau, padėti ištraukti kažkokios nelabos dvasios į balą įmurdytą Fronto Bičiulių politinį vežimą, vertė ma ne padaryti kalbamas pastabas.

Pagaliau pats nemaloniasis dalykas buvo nepalankiai atsiliepti dėl PLB p-ko St. Barzduko pareiškimų spaudos konferencijoje, Tabor Farmoje, jam ginant JAV LB Valdybos politikavimą, nes, mat, ligtol buvau kietai laikėsis principo, kad visuomenės iškelti ir patikėti asmenys turi būti deramai gerbiami. Bet gi ir tie iškeltieji asmenys privalo laikytis, perfrazavus senųjų romėnų dėsnių: "Quod licet Jovi, non licet bovi", atvirkščio principo: "Quod licet bovi, non licet Jovi" ("Kas leistina jaučiui, neleistina Jupiteriui"). Tai reiškia, kad kai mes iškeliamo žmogų į visuomenės pirmaujančias vietas, sordiname jį pirmose vietose už garbės skobnių, kai jam pirmajam duodamas ir pagarbai išklauskamas žodis, kai jis kviečiamas tautinėse iškilmėse kalbėti bendrais tautos reikalais ir išreikšti mūsų bendrus tautinius idealus ir jausmus, taigi, kai jis nebėra koks partietis, bet pasidarą tautos žmogumi (yra iškeltas į Jupiterio rangą), tai negali elgtis kaip jautis. Tada mes turime teisės reikalauti, kad jis gerbtų ir pats save ir visus mus, ir nesielgtų kaip siauras pasaulžiūrinis ar partinis sektantas.

Taip reikėtų suprasti anas ir šitas pastabas.

Dažnas mūsų yra linkęs kaltinti didžiuosius praeities Lietuvos istorijos pirmtakus, kad jie darė šokių ir anokių klaidų. Bet gi ir mes politikuo jame, reiškia, bandome daryti ar darome tautos istoriją. Tad kaip gi mes ją darome?

Pabandykime ir savo istorinius veikalus pažvelgti iš šimtmečio ar nori ir iš pusšimčio metų ateities perspektyvos. Ką apie tai galės pasakyti mūsų palikuonis, sąžiningas būsimasis istorikas? Saugokimės, kad jis ne galėtų pasakyti, esą mes sėmėmės stiprybės iš senosios lenkiškos šleketės, išskandusios liberum veto, praeities ir darėmė istoriją vis dar slejami baudžiaunininkų menkystės komplekso...

A. Ž I E D A S

Skaitykite LAISVĄJĄ LIETUVĄ ir kitam užprenumeruokite - palai-kysite lietuvišką spaudą.

XVI-to BALFo seimo, Detroite, spalio mėn. 28 d. seimo atstovų registраторės: Regina Garliauskaitė ir Ramūnė Stonytė. Užpakalyje jų seimo atstovai: Antanas Paškus, Linas Mikulionis ir Vitas Sirgėdas.

Nuotrauka K. Sragausko

Didelė gerų darbų rėmėja

Nors šiandien Amerikoje visų mūsų gyvenimas, reikia pasakyti, yra viskuo pertekęs, bet duosnumu geriams kultūriniais reikalams, esame gana šykštūs, bet ne visi! Žiūrėk visai netikėtai paaiškėja, kad ir iš senosios kartos, kurie labai daug ir sunkiai tais laikais dirbo ir vargo, bet savo auka geriams tikslams neužmiršo tada, neužmiršta ir dabar.

Čia noriu paminėti vieną iš tų geradarių-aukotojų Ponį Veroniką Yomantas, dabar gyvenantį St. Petersburg, Floridoj. Minėtoji tauri lietuvė į Ameriką atvyko 1912 metais iš saulėtos Aukštaitijos, Kvetkų miestelio, Rokiškio apskr.

Atvyko sveika, pilna energijos. Tie laikai ir čia, Amerikoje, buvo sunkūs darbų mažai, o atlyginimas buvo tikrai ubagiškas. Jauna Veronika nenusiminė. Tuojaus gavo gerą darbą pas turtinguosius kaip šeimininke. Kaip gera lietuvė, mėgo darbą ir švarą. Taigi dirbti pas, taip tada vadinamus "ponus" - sekėsi. Kiek susitaupti sukūrė šeimą. Turėdama energingą vyrą metėsi į salūnų biznį. Biznis sekėsi gerai. Svečiai ją mėgo. Vyrui sunegalavus, o vėliau mirus, Veronika pati viena išaugino 4 vaikus ir juos išmoksino. Tuo laiku Kenne - bunkporte kūrėsi Pranciškonai, statė bažnyčią, V. Yomantas aukoja. Jos lėšomis įdedamas vienas didelis lankas. Be to, įvairiomis progomis, tos bažnyčios įrengimams paaukvoja virš \$ 3.000.

Brocktono Pranciškonų bažnyčiai nuperka-padovanoja monstranciją virš \$ 1.000 vertės.

Pasibaigus II Pasauliniam karui, kada didžiulės masės lietuvių bėgdami nuo bolševizmo pavojaus, pasitraukė į Vakarus ir atsidūrė vargingose sąlygose, dabar V. Yomantas, su visa energija įsijungia lietuvių tremtinių šalpos darban. Siunčia daug siuntinių visiems, kuriems tik reikalinga pagalba. Išsiunčia virš 45 siuntinius.

Pradėjęs tremtiniais emigruoti į J. A. V. 1948-1949 metais, parūpina dokumentus ir garantijas bent 5 lietuvių šeimoms. Jiems atvykus, juos globoja, padeda susirasti tinkamus darbus.

Ir dabar dar nesustoja siuntus siuntinių ir pavergtą Lietuvą.

Po 20 metų įtempto darbo įvairiuose bizniuose, pašaukia ir pensiją ir atvyksta į šiltąją Floridą praleisti

Veronika YOMANTIE NĖ, daugelio gerų darbų rėmėja, pamilusi LAISVĄJĄ LIETUVĄ, spaudos tobulinimui paaukavo 110, - dolerių už ką L. L. administracija nuoširdžiai dėkoja.

senatvę. Apsigyvena St. Petersburg. Iš pirmos dienos, sužinojusi, kad čia yra organizuojamas Lietuvių Klubas, tuojaus įsijungia į Lietuvių Klubą, narių eiles ir pradeda aktyviai reikštis kaip aukotoja. Perkant Klubui sklypą - pirmą syk aukoja \$ 500, o vėliau dar \$ 1.000. Baigiant Klubą salės statybą, aukoja Klubą salės išdažymui, langų sutvarkymui, Klubą virtuvės indų įsigijimui.

Pradėjęs veikti Lietuvių Klubui St. Petersburg, aktyviai darbuojasi prie įvairių Klubą parengimų. Apie 2 metus buvo Klubą virtuvės vedėja. Jai tvarkant Lietuvių Klubą virtuvės reikalus, gaminant sėkmadieniais pietus, per tą laikotarpį Klubas iš virtuvės turėjo didžiulį pelną.

Dabar, jau bent 4 metai iš eilės, yra Lietuvių Klubą Tarybos-Board direktorė. Jos vardas ir nuotrauka yra didžiųjų garbės narių lentoje. Linkėtina, kad Veronika Yomantas dar daug metų būtų tokia sveika, stipri ir nesustotų rėmusi mūsų visų lietuviškų reikalų.

E. V.

LIETUVIŠKAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

jos nei turto, nei tikybos, nei jokių kitokių atžvilgiu. Būsimoje Lietuvoje visi turės būti lygiai vertinami, lygiai traktuojami, Lietuviškasis nacionalizmas, remdamasis tautine demokratija, rūpinasi visų žmonių gercve! Aukščiausio laipsnio socialinio teisingumo įgyvendinimas yra lietuviško nacionalizmo tikslas! Pripažindamas privatinę nuosavybę bei privatinę iniciatyvą, nacionalizmas stovi už tautos sujungimą tvirtoje ekonominėje santvarkoje, paremtoje plačia kooperacine sistema ir lietuviškos tautos principu. Tokioje ekonominėje santvarkoje būtų siekiama visi tautą padaryti savo krašto tikraja šeimininke! Ne komunistinė prievarta, bet laisvė ir noras atstatyti ir išlaikyti Lietuvos ūkį sujungtą visus bendram darbui. Ūkininkas vėl būtų savo žemės savininkas, darbininkas

- žmonės dalininkas, tarnautojas - vieno ar kito kooperatyvo narys - darbuotojas. Šalia kooperatyvų egzistuos privati nuosavybė bei smulkesnioji pramonė ir amatai, kur privati iniciatyva turi ypač didelę reikšmę.

Tuo būdu tautai - žmonėms priklaustų valstybė ir jos turtas! Šis principas visa savo esme yra priešingas sovietiniam komunizmui, kur žmonės priklauso valstybei ir yra padaryti valstybės vergais.

Laisvas žmogus, laisvoje Lietuvos valstybėje, yra lietuviškojo nacionalizmo esmė!

- Tauta yra jo pagrindas ir Lietuvos Nepriklausomybė svarbiausias tikslas!

M E T A I

Metai, kuriuos moterys sau atima, nedingsta. Jie pridedami draugams.

BALFo seimo delegatai. Seimas įvyko spalio mėn. 28-29 dienomis Detroite. Buvo gausus ir svarbus savo nutarimais.

Pasaulyje vienas iš tūkstančio
žmonių kalba lietuviškai.
Ar tu vienas iš jų?

~*~*~*~

Ir nieku kitu tauta neapreikš savo širdies, sielos ir dvasios taip, kaip savo kalbą. Vydūnas

L. T. S. Korp! NEO-LITHUANIA 15 stovyklos, įvykusios Vermonte, literatūros vakaro programos išpildytojai. Iš kairės: Danutė Noltė, Linas Regis, Birutė Antanavičiūtė ir Onutė Valaškaitė.

Nuotrauka L. Tamošaičio

ROMAS KALANTA

Degančiom rankom jums dalinu
Kiekvienam po žariją.
Nebijokit ištiesti delnų —
Tegu žaizda neužgyja.

Gruzdančiom lūpom ir tau
Tariu karštyje tirpstantį sakinį,
Kad anglėjančiais vyzdžiais matau
Nuo kapo nuristą akmenį.

Ir nesudegu čia liepsnose,
I avirsdamas dulke pilka —
Virš Kauno ir Nemuno skraido dvasia,
Nepasiekiamą jokia kulką.

Kazys Bradūnas

(Iš šiomis dienomis gauto Vadovybės
biuletenio Nr. 7-8).

TAIP BUVO SENIAU LIETUVOJE

Tur būt niekas taip vaizdžiai neparodo lietuvių būdo gražių bruožų, kaip senovės sutartinės, lydimos ritmingu judėsiu. O taip pat ir ištisinės lietuviškos dainos turi labai daug auklėjimo pradų. Dainuoti juk yra ne vien gėrėtis — gaida, bet ir auklėti save. Taigi, gaivinant dainas, gaivinama ir žmogaus siela. Kiek daug džiaugsmo ir kiek gra — žaus liūdesio teikia jaunuolet, kad ir tokia daina, "Sėjau rūtą, sėjau mėtą, sėjau lelijėlę". Tarp džiaugsmo ir sielvarto, slenka jaunosios mergelės dainos, viltis ir kova su nusiminimu. O žaliąją rūtą — jaunystės simbolis. Žaliuoja žiemą ir vasarėlę. Tačiau privalo nuolatinės globos ir susirūpinimo. O kaip gi ugnelė lelija? Tai liepsnojanti ugnis, jaunomenės aistra, skausaus gyvenimo meilė...

Tai gražių svajonių žiedas. Kai berniukai buvo juodberėlis žirgelis, pabalnotas tolio žygis, taip jaunai mergelei rūtų darželis, šalia gyvenamų namų, kur jaukus židinys buvo kūrenamas. Šitaip lietuviškos dainos rodo jaunųjų kelius, šitaip auklėja, piešia jų būdus, kad paskum, sutapę draugėn, sudarytų iš skirtumų nedalumą vienumą — šeimą, didžiam tautos tikslui.

Taigi, Lietuvos jaunimo praeitis yra graži ir šviesi. Ji nužymėta gražiais laimėjimais ir darbais. Bet kokia svetur gyvenančio jaunimo ateitis? Drąsiai galit sakyti, kur begyvensime, vistiek būsime lietuviais patriotais. Žodžiu, nuo savo tikslo niekad neatsisakysit. Tas tikslas prieš jūsų akis rodo daugybę darbų. Tas tikslas skaisčiai švietė Lietuvoje jaunimui, švies ir jums gyvenantiems svetur. Jūk mūsų visų tikslas yra pati Lietuva, lietuvių tauta.

J. MIŠKINIS

Robertas SELENIS, energingas lietuviškoje veikloje, spaudos bendradarbis ir II PLJK atstovas iš Detroito, sutiko koordinuoti LB Vidurio apygardos Jaunimo petičijos parašų telkimui.

Marija EIVAITĖ studijuoja kalbas. Gavusi stipendiją buvo išvykusi į Europą vokiečių ir ispanų kalbų pagilinimui. Ta proga aplankė veik visą Europą, išskyrus okupuotus kraštus.

Rūta ir Ričardas KUNCĖVIČIAI plauna vestuvinį tortą.

Nuotrauka Bacevičiaus

Danutė Bankaitytė skambina Čiurlionio ansamblio koncerto metu, Chicagoje, A. Mikulskio kūrini.

Nuotrauka A. Gulbinsko

Regimantas VEDEGYŠ sutiko tal-kininkauti II PLJK Jaunimo petičijos parašų rinkimui užsienio kraštuose. Renka parašus užsienio kraštuose, informacijai prašoma kreiptis į p. Vedeigį adresu: 1823 So. Austin, Cice-ro, Illinois 60650.

Jaunimo Choras išpildęs meninę programą BALFo Seimo bankete spalio 28 d., Lietuvių Namuose, Detroito. Nuotraukoje choro detalė su vadovu Stasiu Sližiu prieš pradėdant dainas. Nuotrauka Sragausko.

Ketvirtasis abiturientų pristatymas Clevelando visuomenei įvyko spalio 21 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Čia matyti pristatyme dalyvavę abiturientai. Iš kairės: D. Sušinskaitė, D. Bielinytė, A. Aželis, B. Šantaitė, R. Staškutė, M. Mačys, V. Gaižutytė, A. Čepas, R. Mekešaitė, R. Plodžinskas, V. Rociūnaitė, R. Klimas, L. Gar-laitė, V. Klimas, L. Juodišytė, B. Kazėnas, J. Palunaitė ir R. Balytė.

Nuotrauka J. Garlos

Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupė, kuri atliko programą Chicagoje, Fordo centre, lietuvių festivalio metu spalio 23 d.

JAUNIMO DARBAS IR ŠIRDIS—LIETUVIŲ TAUTOS ATEITIS

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Leonardui ŠIMUČIUI, Sr., 80 metų

Leonardas ŠIMUTIS, Sr., visuomenininkas, politikas, publicistas, gilią vagą išvares mūsų kultūrinė dirvoj.

Š. m. lapkričio 5 d. sūnaus Leonardas ir mairės Zitos namuose iškilmingai buvo paminėta redaktoriaus, visuomenininko, politikos, praealbininko, poeto, dramaturgo Leonardas ŠIMUČIO, Sr., 80 metų sukaktis.

L. Šimutis gimė 1892. XI. 6 d. Šerikų kaime, Šilalės valsčiuje, Tauragės apskr. 1913 m. atvyko į JAV ir pradėjo studijuoti Šv. Bedos kolegijoje. 1917 m. studijavo De Paul ir Lojalo universitetuose teise, anglų kalbą, literatūrą ir žurnalistiką, o vėliau, Fordhamo universitete, sociologiją.

Dar būdamas moksleiviu jau priklaušė įvairiems rateliams. Nuo 1914 m. Čikagoje daug dirbo įvairiose lietuvių katalikų draugijose, vėliau Lietuvių katalikų susivienijime ir ypač vyčiuose. Organizavo vyčių kuopas, jaunimui kursus, chorus, rusė ir režisavo vaidinimus. 1914 m. įsijungė į Amerikos liet. Romos kat. federacijos darbus, kur nuo 1932 m. buvo generaliniu sekretoriumi. 1918 m. buvo išrinktas Amerikos lietuvių tautos tarybon. 1918-1919 buvo tautos fondo sekretorium ir per metus laiko, jam vadovaujant, pavyko sutelkti per 350.000 dol.

DAINAVOS ANSAMBLIS IR "SIDABRINĖS DIENOS" Detroit, 1972 m. lapkričio 19 d. sekmadienį, 3 val. p.p.

V. MINGĖLA

"Dainavos" ansamblui trijų veiksmų operetės libretą parašė Anatolijus Kairys ir jį pavadino "Sidabrinė Diena". Muziką sukūrė ir ją pritaikė turiniui muz. Br. Budriūnas. Dirigen-

tas - Petras Armonas. Režisierė - Kevalaitytė-Visockienė; padėjėjai - Pr. Beinoras ir Jonas Ilčiukas. Solistai: Dalia Kučėnienė, Roma Mastienė, Margarita Momkienė, Ja-

1940 m., Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, ėmėsi organizuoti Amerikos Lietuvių Tarybą ir buvo jos pirmininku, suorganizavo BAL-Fą ir buvo jos direktoriumi.

Jis ilgus metus dirbo spaudos darbu. Rašė GARSE ir DRAUGE vedamuosius, atsiliepdamas į visus lietuviškus ir katalikiškus reikalus.

Už nuopelnus Lietuvai 1937 metais apdovanotas Gedimino ordinu. Be žurnalistinių dalykų spausdino, šilėsio slapyvardžiu, eilėraščius, novelles, 2-jų veiksmų scenos vaizdėlį I TĖVYNĖ. Taip pat parašė ALT-os istoriją ir dabartinių metų dar rašo savo atsiminimus.

Ilgiausių, gražiausių ir laimingiausių metų didžiajam spaudos darbuotojui!

nina Šalnienė, Bernardas Prapuolenis, Vyt. Radys, Julius Savrimas, Antanas Gelažius, aktorius.

Dekoracijos dail. Jurgio Daugvilos. Apšvietimas Česlovo Rukuižos. Chormeisteriai-Alfonas Gečas ir Audronė Simonaitytė. Akomponiatoriai: Marija Mondeikaitė-Kutz, Manigirdas Motekaitis. Čia pateikiau tik svarbiausius operetės "Sidabrinė Diena" statytojus, architektus ir vykdytojus. Savaime aišku, be išvardintų artistų ir techninio personalo, dar prisidės virš 40 choristų. Dar turėtų šio veikalo įvykdyme-pastatyme dalyvauti, kad ir negausus simfoninis orkestras, bet gal bus galima jį pakeisti kitos rūšies muzikos instrumentų orkestru? Atsargiai imant, tikimasi, apie šimtas įvairiausių ansamblio dalyvių atvyks į Detroitą ir dalyvaus šios komiškos operetės vaidinime.

L. F. Detroito vajeaus komitetas šiuo didžiuliu operetės pastatymu nusipelnė didelio lietuvių visuomenės dėmesio. Šiuo veikalu užbaigiamas milijoninio Lietuvių Fondo dešimtmečio užbaiga. "Sidabrinė Diena" bus suvaidinta 1972 m. lapkričio 19 d. Dearborn, Crestwood High School auditorijoje 1501 Beach Rd., Dearborn. Tik už 1000 pėdų nuo Ford Rd. kelio, pasukus kairėn-pietų pusę ir bus minima mokykla.

Toki grandiozinį veikalą pastatyti, kaip operetė "Sidabrinė Diena" yra sunkiai įvykdomas, nes tenka labai daug rizikuoti. Reikia surinkti ne mažiau keturių tūkstančių dolerių, kad L. F. Vajeaus komitetas galėtų be nuostolių iš šio "biznio" išeiti. Tačiau tie asmenys, kurie savo akimis matė 1971 m. gruodžio 12 d. Čikagoje šios premjeros pastatymą, kuris buvo įdomus, kelią linksma nuotaiką, pasireiškė nepaprastu solistų susidainavimu, choro dainavimu, dekora-

cijų gražumu, simfoninio orkestro melodingu pasireiškimu, patarė L. F. Detroito Vajeaus komitetui būtinai rizikuoti, t. y. kviesti Dainavos ansamblio artistus su "Sidabrine Diena" Detroitan. Ir mums žinomas visuomenininkas inž. Vyt. Kutkus ir visas vajeaus komitetas įgaliojo Vyt. Kutkų vadovauti ir organizuoti "Sidabrinės Dienos" vaidinimą Detroito Pernai Dainavos ansamblio šventė meninės veiklos 25 metų sukaktį ir ta proga gimė ši trijų veiksmų operetė, "Sidabrinė Diena" premjera. Detroito operetė bus parodyta visuc menei tik antrą kartą. Vaidinimas įvyks 1972 m. lapkričio 19 d., sekmadienį, 3:00 val. p. p.

Salė talpina 750 žiūrovų. Tad, kad netektų nuo durų grįžti namo, rengėjai pataria būtinai įsigyti vaidinimui bilietus iš anksto. Panašiai atsitiko kai St. Butkaus šaulių kuopa buvo pasikvietusi (ton pačion salėn) Clevelando šokių ansamblių "GRANDINĖ LĖ". Apie 100 svečių grįžo namo.

Tačiau ne visuomet taip atsitinka. Prašome visų Detroito miesto ir priemiesčių lietuvių, o taip pat Grand Rapids, Flinto, Kanados miestų, o ypač Windsoro lietuvių iš anksto įsigyti bilietus. Prašome visų lietuviškų organizacijų bei draugijų paremti. Tad visi įsigyjame sau ir saviartimiesiems bilietus iš anksto. Bilietai gaunami pas: Antaną Grinių, Kazį Sragauską, Vladą Mingelą, Vyda Baukytę, Šaulių s-gos pirm. V. Tamošiūną, Eug. Šniokaitienę, Viktoriją Leonačiūtę, Stefą Kaunelienę-Kudirkos vardo mokykloje, Vyt. Čižauską - Šv. Antano par. bažnyčios knygų kioske, Antaną Stonienę-prie Šv. Petro par. bažnyčios, dr. Vyt. Majauską - prie Dievo Apaizdos par. bažnyčios, Vladą Paužą-Neringos krautuvėje. Skubos keliu ieškome plačiau, kur bus paskelbti per abi radijo valandas skubiausiu laiku.

Svarbu žinoti lituanistinių mokyklų tėvams, kad iki lapkričio 11 d. mo-

kiniams bilietai tekainuoja vos 1 dol.

Tačiau po lapkričio 11 d., teks mokėti suaugusiųjų kainą. Bilietų kainos nėra aukštos, tik 4, 6 ir 7 doleriai. Rengėjai siekia, kad salė būtų sausa kimšai pilna.

Kad kartą primename, kad reikia bilietus įsigyti iš anksto, taip padarius, abiem pusėm bus lengviau ir mažiau nervų gadinimo.

Dr. Petras DAUŽVARDIS, ilgametis Generalinis Konsulas Chicagoje, jo mirties metinių proga buvo surengta prisiminimo akademija, kuri, su dideliu pasisekimu ir pagarba vėlionui, įvyko š. m. spalio 29 d. Jau-nimo centre.

Lietuvos Gener. Konsului Dr. Petrui DAUŽVARDŽIUI prisiminti įvykusios akademijos dalyviai. Nuotrauka A. Gulbinsko

Lietuvos kariuomenės atkūrimas (4)

Morkus ŠIMKUS

Iš M. Sleževičiaus atsiminimų: "Vilniaus komendantas p. L. Gira ir karininkas Kazys Škirpa organizuoja pirmuosius kareivius ginti Vilnių nuo bolševikų. Būrelis savanorių, kurį sudarė vos 50 asmenų, užima žymesniausias Vilniaus miesto įstaigas ir vietas ir iškelia Lietuvos vėliavą Gedimino kalne. Nepakanka turėti kareivius, kareivius buvo reikalinga apginkluoti ir supažindinti su pačių ginklų. Ginklų vokiečiai mums neduoda. Ginklus teko pirkti slapta, kur ir kaip tik buvo galima. Vienintelis ginklas, kuris pradžioje greičiau buvo įgyjamas, buvo šautuvai, retai pasitaikydavo įsigyti, tiesiog, nugriebti, kulkosvaidis. Tuo tarpu lenkai gauna iš vokiečių ir šautuvų ir kulkosvaidžių gan daug ir lengvai. Laikinajai Vyriausybės buvo aišku, kad vokiečiai rengiasi pavesti Vilnių faktinai lenkams, o ne lietuviams. Visos Vyriausybės pastangos pakeisti vokiečių vadovybės nusi-statymą lietuvių pusėn nedavė reikalingų rezultatų". (Mykolas Sleževičius, Terra, 1954 m. 89 psl.).

Vaidžiai ir trumpai nupieštos tuo laiko sąlygos. Tikrai reikia dar pridėti, kad Valstybės Tarybos ir pirmo ministrų kabineto veiklos metu nebuvo nė už ką ginklų pirkti, taigi sąlygos buvo dar blogesnės.

Dar pirmo Ministrų Kabineto buvo išleistas įstatymas konferencijai šaukti. Valstybės Tarybos priimtas 1918 m. gruodžio mėn. 10 d. Šį įstatymą pasirašė Valstybės Tarybos Prezidiumas: A. Smetona, J. S. Taugaitis, St. Šilingas ir Ministeris pirmininkas prof. A. Valdemaras. (Lietuvos Įstatymai, Kaunas, 1922 m. 18 psl.).

Konferencija buvo sušaukta ir įvyko Kaune 1919 m. sausio mėn. 16-22 dienomis. Iš M. Sleževičiaus pareiškimo sausio mėn. 17 d. posėdyje: "Lėšų teko ieškoti užsienyje. Dar pirmasai kabinetas gavo dalį lėšų iš vokiečių, kurie pinigų surinko iš mūsų pačių. Paskola gauta lengvomis sąlygomis, tik 5%. Ji bus suvartota karinei pajėgai sukurti". (Mykolas Sleževičius, Terra, 1954, 104 psl.).

Į klausimą - Kas gina Lietuvą nuo bolševikų? M. Sleževičius taip atsakė: "Nuo ginkluotos jėgos galima gintis tik ginkluota jėga. Bet per dvi savaites mes negalėjome sukurti kariuomenės, o ir kliūčių daugybė, ypač iš vokiečių pusės, ir žmonių per taip trumpą laiką neišmokysi. Bet vokiečiai, pagal paliaubų sutartį, Lietuvai turi ginti tol, kol Lietuvoj susidarys tvirta vyriausybė ir pakankamai ginkluotos pajėgos. Bet mes jau ne kartą matėme kaip vokiečiai Lietuvą gina". (M. Sleževičius, Terra, 1954 m. 106, 107 psl.).

Dar iš M. Sleževičiaus atsiminimų: "Vyriausybės dideliu rūpesčiu buvo paveikti vokiečius, kad jie, kol bus suorganizuotos

reikalingos jėgos, pasilikty Kaune ir neužleisty jo komunistams". "Ir, štai, sausio 8 ar 10 d., apie 2-4 val. nakties, kada aš, p. vėleis iš p. Šimkus pustamsiame Metropolio kambarėlyje stotė planus dėl tolimesnių darbų ir kovos, netikėtai gauname iš Berlyno žinią, kad vokiečių vakdžia nusprendė Kauno neapleisti ir davė įsakymą iš naujo užimti Radviliškį, Šiaulius, Telšius ir t. t., atstumiant bolševikus nuo Kaišiadorių-Mažeikių geležinkelio linijos į rytus drauge su Lietuvos kariuomene. Dailavimas Lietuvos kariuomenės-buvo viena pirmyn eimo sąlygų".

"Tai buvo, galima sakyti, pirmas ir visą Lietuvos likimą nulėmęs mūsų Vyriausybės laimėjimas. Mūsų vyriausybė gavo galimybę susitvarkyti ir suorganizuoti savo karinę pajėgą. Vokiečiai pasiliko Kaune ir ilgai netrukus drauge su Lietuvos kariuomenės savanoriais pradėjo vyti bolševikus į rytus nuo geležinkelio linijų Kaišiadorys-Šiauliai-Mažeikiai". (Mykolas Sleževičius, Terra, 1954 m. 100, 101 psl.).

Pasėdimas, ką tuo reikalui rašo Aleksandras Merkelis jo redaguotoje knygoje Antanas Smetona.

"1919 m. sausio mėn. pradžioje prof. A. Voldemaras Lietuvos būkle nušvietė Jungtinių Amerikos Valstybių pasiuntiniui Danioj Osborne. Jis jam tvirtino, kad Lietuvos maitinimo būklė būtų pakenčiama, jei vokiečiai negabėtų didelių maisto kiekių į Vokietiją. Lietuva pajėgtų išlaikyti savo gyventojus ir kariuomenę. Prof. A. Voldemaras nusiskundė sunkia finansine būkle. Jei Lietuva negausiantis paskolos iš Jungtinių Amerikos Valstybių, tai vyriausybė turėsianti naudotis arba rusų rubliais, arba ostmarkėmis, kurios buvo išleistos okupuotiems Rytų kraštams. Prof. A. Voldemaras gavęs iš savo vyriausybės nurodymų reikalauti, kad vokiečiai gintų Jokiūpilio-Daugpilio-Maladečnos-Daranovičių liniją, kurios išlaikymas reikalingas Lietuvai ginti nuo bolševikų. Taip pat prof. A. Voldemaras klausęs, ar galima laukti pagalbos ginklais ir kariuomene (buvo pageidaujama lietuvių kilmės amerikiečių karių), kuriuos būtų galima atgabenti per Liepojos uostą. Iš ministerio Hugo Haases, Vokietijos nepriklausomųjų socialistų vado, prof. A. Voldemaras Berlyne sužinojęs, kad vokiečiai darysį viską, kas galima, kad bolševikai neišveržtų į Lietuvą, tačiau tai esą labai abejotina".

"Osborne, pranešdamas valstybės sekretoriui savo pasikalbėjimą su prof. A. Voldemaru, pažymi, kad jis daręs gerą įspūdį, ir labai prašo tikėt jo pranešimų, kurie atitinka ir pasiutinybės turimas žinias". (A. Smetona, New York, N. Y. 1964 m. 222 psl.).

Iš čia sužinome, kad prof. A. Voldemaras nors ir "pabėgęs" gavo nurodymus gauti iš vokiečių pagalbą.

Lietuvių Enciklopedijos penkioliktame tome yra aprašytos 1919 m. pradžios kovos.

"Kėdainių kautynės įvyko vasario mėn. 7-10 dienomis. Kėdainius gynė Panevėžio apsaugos būrys (apie 80 savanorių... Pirmąjį bolševikų puolimą atlaikė vien liet. savanoriai... Pavaka-

rėje atvyko vokiečių batalionas su kulkosvaidžiais ir artilerija. Bendru su vokiečiais kontrpuolimu vasario mėn. 8 d. bolševikai buvo priversti nuo Kėdainių pasitraukti... Lietuviai, susitarę su vokiečiais, vasario mėn. 10 d. puolė priešą ir užėmė Šėtą." (95 psl.).

"Jiezno kautynės... Vasario mėn. 13 d. Jiezno puolimas buvo pakartotas bendromis liet. ir vokiečių jėgomis. Bolševikai buvo sumušti..." (95 psl.).

"Alytaus kautynės įvyko vasario mėn. 12-13 ir 15 dienomis. Vasario mėn. 15 d. Alytus buvo vokiečių ir lietuvių pultas ir atsiimtas". (95 psl.).

"Žemaitijoje... Sedos, Tirkšlių, Židikų ir Mažeikių apyl. veikė tik lietuviai partizanai, kar. P. Plechavičiaus vadovaujami..."

"Vasario pradžioje į Liepoją ir Žemaitiją atvyko daugiau vokiečių reguliariosios kariuomenės iš Vokietijos. Vasario pabaigoje vokiečiai įvykdė puolimą. Vasario mėn. 27 d. prie Luokės pabaigoje vokiečiai įvykdė puolimą. Vasario mėn. 27 d. prie Luokės sumušė vad. Žemaičių pulką, kovo mėn. 2 d. prie Tirkšlių ir Mažeikių sumušė bolševikų 39 šaulių pulką..."

"Kovo mėn. 14-15 dienomis buvo užimti Kuršėnai, Šiauliai, Radviliškis ir Šeduva. Šią operaciją daugumoje pravedė vokiečiai, iš lietuvių dalyvavo partizanų daliniai ir reguliariosios kariuomenės pėstininkai, užimant Šeduvą..." (L. E. XV t. 95, 96 psl.).

Daug yra kritikų kaltinančių prof. A. Voldemarą, kad nesiskubino šaukti savanorių, kad per lėtai organizavo kariuomenę. Bet niekur nerandame nurodymų, patarimų bei plano ką ir kaip reikėjo daryti. Yra šie daviniai: kraštas karo nuteriotas, vokiečių okupacinė valdžia nusistačiusi prieš lietuvių, pinigų nėra. Duokite planą, kad per šešias savaites galima būtų suorganizuoti ir paruošti nors vieną pulką.

Kažin kodėl kaltintojai reikale nemato dviejų dalykų. Pirmas, tai sušaukti savanorius. Tūkstančius savanorių sušaukti galėjo ir Valstybės Taryba (spalio mėn. 10 - lapkričio mėn. 11 d.) ir prof. A. Voldemaras. Antras dalykas, tai sušauktus savanorius apginkluoti, maitinti ir apmokyti. Neginkluotus savanorius net negalima apmokinti ir paruošti kautynėms. Aprangos atveju galima buvo vieną kitą mėnesį nugalėti. Galima buvo ir mitybos reikalą sutvarkyti, pvz. maisto tiekėjams (ūkinkams) išdavinėti skolas raštelius. Bet, jei šiandien pašaukti savanorių, tai tuoj pat duok jam šautuvą.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymą laikome įvykusiu 1918 m. vasario mėn. 16 d., nes tą dieną buvo paskelbtas Aktas nors tik po devynių mėnesių buvo sudarytas pirmasis ministrų kabinetas.

Kariuomenės atkūrimą skaitome 1918 m. lapkričio mėn. 23 d., tai pirmojo krašto aps. min. prof. Voldemaro įsakymo data, nežiūrint į tai, kad pirmieji savanoriai buvo pašaukti prieš tai, o pirmosios kautynės įvyko vėliau.

(P a b a i g a)

SPAUDOJE IR GYVENIME

Raudonoj spaudoj pasižvalgius

Po ranka guli anglų kalba knygtė turistams "Foreign Tourism in the USSR". Knygtutė yra kišeninio formato 104 puslapių ir bando nušviesti turizmą SSSR, bei dalinai bando supažindinti su respublikų sostinėmis. Okupuotai Lietuvai, Latvijai ir Estijai paskirta po vieną puslapį. Po pavadinimu Baltic Republics, pirmoji eina Lithuania - Vilnius. Čia sakoma, jog nuotolis nuo Maskvos yra 940 km. ir lėktuvu pasiekama per 1 val. 10 min. Sakoma, jog Vilnius yra tamsiai susijęs su lietuviais, baltgudžiais, lenkais ir kt. kaimynais. Nurodoma, jog čia randasi Mokslo Akademija, Gedimino aikštė su bokštu, muziejai. Puslapis baigiamas šitokia informacija: "Vilniuje yra daug lenkų, Romos katalikų bažnyčių. Kai kurios iš jų, kaip Šv. Petro ir Povilo (1668-76) ir Šv. Onos (16 štm.), yra geriausi architektūros pavyzdžiai iš įvairių perijodų". Yra patalpinta Trakų pilies nuotrauka su parašu "Trakayz Castle near Vilnius". Kodėl Trakaya? Kodėl lenkų bažnyčios?

Primenama, jog lankantis SSSR galima fotografuoti paminklus, bet jeigu kas norėtų padaryti nuotrauką valstybinio ūkio, turi būtinai atsiimti ir gauti leidimą. Nejaugi karvės ir viščiukai priskaitomi prie karinių įrengimų? Galbūt ūkio atsilikimo ženklai nenorima išleisti ir pla tesnį pasaulį. Nenuostabu todėl, kad ir lietuviai lankydami si okup. Lietuvoje neleidžiami ir kolchozus ir tėviškes.

Knygtutėje vyrauja didžiarių respublika ir, žinoma, užima didžiąją sią spausdinio dalį. Atrodo, jog kitos respublikos yra tik tarp kitko.

Laisvojo pasaulio turistai atsidūrę Maskvoje užtinka knygų lentynas, kuriose visa propaganda siūloma veltui. Žinoma, knygos, kurios peršamos, yra grynai propagandinio pobūdžio ir dvelkia didžiausiu nuoboduliu bei šabloniškumu.

Knyga "Our Friends Speak", parsižvelgę turistai iš Maskvos. Turinys? Sveikinimų kalbos pasakytos Maskvoje 24-to komunistų partijos kongreso metu. Sveikina visi komunistų padaliniai iš įvairių valstybių: viso 100 kalbų. Kiti sveikinimai atsiųsti paštu. Kalbos pradamos bulgarų komunistų partijos atstovo, Kubos, Guadalupes, Luxemburgo ir tęsiasi per visus 526 knygos puslapius baigiantis Afrikos-Azijos Žmonių Solidarumo Organizacija (?). Kiekviena kalba baigiasi šukiais: "Ilgai gyvuok komunizme! Ilgai gyvuok tarptautinis proletariats! Garbė 24 kongresui! Lai gyvuoja Marksizmas-Leninizmas! Garbė Leninui..." Ir taip po kiekvienos kalbos šaukiami 3 ar 4 šukiai. Kaip minėta tas tęsiasi per 526 puslapius. Todėl nėra nuostabu, jog šitokio turinio knygos leidžiama nešiti kiek norima-matyt rusai jau prisotinti šitokiais "šedevrais" ir aukomis norima padaryti apsilankiusius svečius. Nenuostabu, jog rusų jaunimas yra nusivylęs girdėdamas tuos pačius trafarietinius šukius ir savo nusivylimą skandina alkoholyje. Tie patys šukiai buvo šaukiami prieš 30 metų okup. Lietuvoje, tie patys kartojami ir šiandien.

Žinoma, niekas negali prieštarauti prieš rusiškojo komunizmo monotoniją ir priespaudą, nes bus apšau-

BENAMĖS MINTYS

Priešrinkiminiai apmąstymai

Priešrinkiminio užsiedimo ir ištikimybės saviems kandidatams įkarštyje sunku surasti namus mintims mus nukeliančioms iš svajonių padėbesių ir akmenuotą realybę žemėje. Tačiau bandyti galima.

Tiems, kurie rūpinasi, kokia būtų JAV užsienio politika, jei laimėtų McGovern, žinotina, jog Nixonas ir McGovern patarimus (ar, gal nurodymus) gauna iš tų pat šaltinių, tik per skirtingus asmenis. Kennedžio

tas tėvynės išdaviku, vagimi arba chuliganizmu, kaip paskutiniai įvykiai parodė okup. Lietuvoje.

Štai anglų kalba savaitraštis Moscow News, š. m. rugsėjo mėn. 2 d. atskak į vieno egiptiečio klausimą. Egiptietis Ahmed Muhamed Ibrahim, tarp kitų klausimų klausia ar visi žmonės Sovietų Sąjungoj pritaria komunizmui? Grigory Alexeyev atsako: "Taip, visi." Žinoma, žodis "visi" nereikia kiekvieną individualų asmenį, bet visi žmonės en masse, di džioji dauguma. Krašte, turinčiame 250 mil. žmonių, sunku paneigti, jog nėra individų, kurie pažeidžia priimtas socialines elgesio taisykles. Pavyzdžiui žmonės, kurie vagia socializmo turtą. Ar mes galime sakyti, jog jie laikosi ir pritaria komunizmui? Žinoma, kad ne".

Taigi ir čia išleida yla iš maišo. Nepaslaptis, kad pvz. okup. Lietuvoj dauguma žmonių negali pragyventi iš gaunamo atlyginimo darbe, todėl turi vogti arba "kombinuoti", kaip ten priprasta išsireikšti. Kombinuoja dar didesniu mastu ir rusai, kurių gyvenimo lygis dar žemesnis negu okup. Lietuvoj. Taigi kyla mintis ir persiis išvada, jog Sovietų Sąjungoj beveik visi nepritaria komunizmui, nes išlai kyti sava minimaliai egzistencijai, jie yra priversti "kombinuoti" arba vogti socialistinį turtą. Atrodo, jog Grigory Alexeyev, šitokiu savo atsakymu pasirašė vienos krypties komandiruočių ir... Sibirą.

Vyt. S.

Vilius BRAŽĖNAS

patarėjas Arthur Schlesinger, Jr. knygoje "The Thousand Days" aprašo, kaip, pagal prezidento pareikala vimą, buvo skubiai paruoštas tūlas memorandumas Berlyno (sienos) križės dienomis:

"Tučiuojau išsiunčiaus ieškoti Chayes ir Kissingerio, kurie buvo išėję iš įstaigų pusdieniui. Tik po trečios pagalabiau abu atsirado Rytiniame Sparne. Tada Chayes ir Kissingeriui kalbant aš rašau..."

Išėina, kad Kissinger jau patarinėjo Kennedžiui, gi vėliau, kaip patiriame, Johnsonui, Rockefelleriui, Humphrey, gi dabar Nixonui.

Kas gi yra tas Kissingerio kolega ir padėjėjas Chayes? Ogi anuo metu buvęs Valstybės Departamento teisinis patarėjas Abram Chayes, kuris dabar yra George McGovern'o užsienio politikos patarėjas ir jo nu matytasis "Kissingeris". Tad mums nėra ko rūpintis: C. F. R. užsienio politikos dirigavimo neišleis iš "šeimos" ratelio. Kam patinka Nixono užsienio politika, turėtų patikti ir McGoverno, nors ir išreikšta kitais žodžiais.

Dešiniųjų katalikų savaitraštyje THE WANDERER (rugs. 28 d.) arti žvalgybos esąs kolumnistas Paul Scott patvirtina šiose skiltyse senai padarytą užuominą, kad Izraeliui su Sovietų talka bus leista įsitvirtinti arabų žemėje ir kad jis pasidarys centrinėje JAV Viduriniuose Rytuose ir bus tampruose ryšiuose su Sovietais. Dabar, pagal Paul Scott, paaiškėjo tikroji staiga ir stipraus Egipto prezidento Sadat priešsiovinio mosto priežastis: Sovietų žvalgybos Egipte tarpe buvę ir trys Izraelio šnipai. Sadat susirūpinęs, kad Rytų Europos ir Sovietų žydų pagalba Izraelis numatomas paversti į žydišką Sovietų valstybę Vid. Rytuose.

Jeigu mes turime tiek įžvalgumo ir savi garbos, kiek (pagalabiau!) parodė Egipto Sadat, pamatyti, kad mūsų "draugai" JAV administracijoje su mumis elgiasi panašiai, kaip Sovietai "draugai" su egiptiečiais: kovoja už žydų išleidimą į Izraelį, apmokėdami Lietuvos interesus ir Amerikos lietuvių mokesčių pinigais. Kas gi užmokės išperkamuosius, jeigu ne JAV mokesčių mokėtojai. Kai Sovietai pagalabiau bus "itinkinti" išleisti žydus "veltui"... Ir ko gi Vilniuje lankėsi JAV Konsulas R. Glaistenas iš Leningrado, jei ne dėl Lietuvos žydų išleidimo detalių? Tik jau ne

Hartfordo, Conn., mišrus choras. Vidury choro vadovas Jurgis Petkaitis, LB Bostono apyl. pirm. A. Matjoška. Choras atliko programą tautos šventės minėjime Bostone. Nuotrauka Juozo Rentelio

dėl Simo Kudirkos ar suimtųjų lietuvių katalikų studentų!

Tačiau, mus bandoma įtikinti, kad Nixonas tebėra didelis antikommunistas. Jeigu tiesa, ko čia mums kvaršintis benamėmis mintimis.

Net ir tai, kad mes užsiuntinius saviškiams mokame plėšikiškus išperkamuosius dolerius, tai, kad normaliu paštu į ten siųstos "banderos" nepraleistos masiniai grįžta siųsiuntėjams, kad Amerikos Balsas vėl trukdomas, neturėtų mūsų jaudinti. Svarbu, kad mūsų draugas ir Lietuvos viltis Nixonas pasirašė su Sovietais prekybos sutartį! Svarbu, kad raketų specialistas Maršalas Grečko pagalabiau gaus 164 specialias stakles precizinio raketų taikikliuose naudojamiems miniatiūriniam guoliams gaminti. (Pardavėjas yra Bryant Grinder Co., Springfield, Vermont). Gi pagal Amerikos Partijos kandidato Kongresmano Schmitz straipsnį REVIEW OF THE NEWS (spalio 25 d.) žurnale, mūsų visas raketų arsenalas apsiėjo su 77 tokiam

mašinom. Matyt Sovietai lošia "va bank".

Pagalabiau, gal ir gerai, kad jie turės geresnius tarpkontinentinius raketų taikiklius: kai taikys į Washingtoną, Philadelphia ir Chicago, kame suprakaitavę trūsia lietuvių Komitetui, Prezidentui Perrinkti, bent man neklus. Tačiau, jeigu užklys kokia šimamegatoninė raketa į Floridą, nebus neužtarnautai: 1968 m. dirbau ir balsavau už Nixoną, nes nenorėjau tikėti tiems, kurie įspėjo, jog C. F. R. perimtas Nixonas apgaus... Gi 1960 metais net nenujaučiau, kad jis gali užmokėti brangią kainą už JAV prezidentūrą.

"Liberalas" Kennedy, prispirtas A. A. Sen. Dodd, kariškių ir žinovų, civilų, 1960 metais uždraudė išvežimą 45 tokių mašinų. Nixonas gi esąs "konservatyvus", tad tvarkoje, kad padeda Maršalui Grečko, Nors Sen. Dodd, turbūt, karste vartosi, SSSR

(Nukelta į II psl.)

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Place Chicago 32, Illinois

Phone: VI 7-1250

SKANIAUSIA DUONA IR KEPINIAI

Antanas ir Nijolė MACKEVIČIAI
savininkai

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. ryto ligi 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 8 val. r. ligi 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63-rd. Str. Chicago Ill.
Tel. 776-5888

Jeif norite įsigyti naują 1972 Oldsmobile ar bet kurios kitos rūšies gerą vartotą automobilį, kreipkitės pas

Edmundą VENGIANSKĄ

Hollingshead Oldsmobile 5370 So. Western Avenue Chicago, Ill 60609
Phone 476-7000

kuris, turėdamas ilgametį patyrimą automobilių prekyboje, patarnaus jums visuose auto mašinos pirkimo, apdraudos ir finansavimo reikaluose.

Darbo valandos nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. Paminėjus šį skelbimą - tikėkitės specialios nuolaidos kainoje.

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, uželkite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue

Chicago 36, Illinois

Telef.: WALbrook 5-5671

STANKUS CONSTRUCTION Co.

Atlieka planavimo ir statybos darbus, gydytojų ofisų, gyvenamųjų ir prekybos pastatų.

7103 South Artesian Avenue, Telefonai 349-0600 ir WA 5-5151
CHICAGO, ILLINOIS 60629

GERIAUSIA DOVANA - TAI JIB VAISTAI GALYOS ODOS-PIAUKU PRIEŽIŪRAI. Šveicarijos Patentų Instituto garantuoti. Geriausia dovana jūsų giminėms, pažįstamiems ir sau. JIB 8 oz. 16 saviškių vartojimų. Jūsų užsakymus siųsti su \$8.00 apmokėjimu - JIB LABORATORY, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650. JIB Atstovybė, 2498 Daugail Rd., Windsor, 12, Ont., Canada. JIB Skyrius: 7 Shattuck, 60 Duishburgerstr. 7-10 W. Germany. Valstiešės: J & J, 2557 W. 69th St. Chicago, 5000 W. 16th St., Cicero; 4754 S. Wood St., Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave., 1147 N. Ashland Ave., Chicago ir kt.

67 YEARS SERVING CHICAGOLAND
Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

6%
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE
2 YEAR MATURITY

Per Annum

Paid and
Compounded
QUARTERLY

5%
Per Annum

REGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

MUMS RAŠO

BEREIKALINGA

POLEMIKA

Sava kritika yra naudinga tada, kada yra reikalingas atkreipti dėmesį į klaidingus veiksmus ar klaidingai reiškiamas mintis. Tenai, kur tokių paklaudų ar priežasčių nėra, tai be reikalo, pradedama tarpusavio polemika.

LAISVOJOJ LIETUVOJ Nr. 20, E. Apulskaitė savo laišku redakcijai į mano straipsnį L. L. Nr. 18, randa reikalo mane pakoreguoti dėl reiškiamos minties mano straipsnyje, kur yra sakoma: "Skaudžiausias yra tai, kad ir po 30 metų nei Jungtinės Tautos, nei Vakarų valstybių politikai, ypač Amerikos, nemato savo padarytų didžiųjų politinių klaidų". Tai minčiai paneigti sakoma: "Man skaudžiausia, kad po tiek metų komunizmo naudai vedamos politikos, daugelis mūsų vis tiki į Vakarų klaidų teoriją". Toliau laiške man patariama atkreipti dėmesį į V. Braženo L. L. straipsnių seriją "Sąmokslas prieš Žmoniją".

Kolegos V. Braženo straipsnis yra

puikiai patiekta, paremta iš knygų bei laikraščių duodomomis ištraukomis bei citatomis, iš kurių aiškėja organizacijų ir žmonių vardai, di bančių tame sąmokse prieš žmoniją. Ne visiems lietuviams tokia spauda prieinama dėl kalbos trūkumų, todėl šitoks straipsnis daugeliui patvirtins jų iki šiol turėtą politinę sampratą.

Labai džiaugiuosi Jūsų, gerbiama Panele, tautiniu sąmoningumu ir patikimu Jūs, kad šios kovos sampratoj esame abudu vieningi. Tąja politine afera, kuri dabar visu aiškumu kyla į viršų, esu išgyvenęs ir gerai supratęs dar II Pasaulinio karo metu, kai mano Tėvynė Lietuva tapo išduota komunizmo vergijai, rusiškam kolonializmui. Todėl mums dėlto polemizuoti, atrodo, nėra prasmės. Iš Jūsų laiško matau, kad abudu apie tai kalbame ir vienodai sielojamės mūsų tautos likimu.

Mano straipsnio vedamoji mintis yra nekartoti Kolegos V. Braženo straipsnio ir jo dėstomų minčių, bet priminti mūsų tautos neužtarnautas kančias ir Vakarų valstybių politikų ypač Amerikos, padarytas ir tebedar

romas didžiasias klaidas, dėl jų nerangumų pastoti kelią tam sąmokslui. Aš turiu galvoje ne idėjinis ar už pinigus dirbančius komunizmo pergalei, bet tuos politikus, kurie nėra komunizmo šalininkai ir daro didelę klaidą, leisdami visų blogybių pradui taip lengvai rituliuotis per žemės ritulį. Į tą skaičių reikia jungti ir II Vatikano Susirinkimo dalyvius, kurie, susirinkę, tyliai prašliaužė nepasmerkdami komunizmo žiaurumų, okupuotų tautų naikinimo ir net neperspėjo žmonijai apie jai grėsiantį didelį pavojų iš komunizmo ar jo vardu veikiančios pusės. Čia paminėti ir nepaminėti neigiamybų aptarimui aš pasirinkau švelniausią formą pavadindamas "didžioji klaidą", kuri yra daroma tautų ir žmonių sąskaiton demokratijos vardu.

Stepas JOKUBICKAS

Keisčiausia, kad JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos parinkto braižytojo darbą atmetė jų parinkta Lietuvos žemėlapiui tikrinti Komisija, kurios pirmininku buvo prof. dr. Vladas Viliamas. Betgi tasai braižytojas buvo nuvykęs į Čikagą ir įkalbėjęs tūlus Švietimo Tarybos asmenis vistik jo išbraižytą žemėlapi išleisti, ir štai, dabar jau esąs nutarimas, kurio niekas negalės keisti.

Lietuvos žemėlapiui tikrinti Komisija, pirmininkaujama to paties prof. dr. Vlodo Viliamo, parėmė mano parengto Lietuvos žemėlapi išleidimą. Dr. Viliamas man rašytame 1972 m. kovo 14 d. laiške tarė: "Sveikinu su darbu, įdėta daug laiko ir pastangų. Žemėlapis jau gerai apdirbtas ir tinka leidimui".

Šiuo dar kartą protestuoju prieš sumanytą išleisti lietuvių tautai nepriimtą ir kenksmingą Lietuvos žemėlapi. Nesutinku tylėti iki toksai žemėlapis bus išleistas, kaip man vienas asmuo patarė.

Daug laisvo laiko įdedanti LB Švietimo Taryba, išleidusi netinkamą žemėlapi ir jį įstačiusi į lituanistines mokyklas, atlikty pražūtingą darbą priaugančioje lietuvių kartoje, ir padaryty daug ir sunkiai atitaisomos žalos lietuvių tautai, besistengiančiai atgauti teisingas, mūsų tautai pagrįstas turinčias priklausyti, žemes. Tuo jų pavardės įeity į mūsų tautai pakenkiančiųjų sąrašą, nors tai gali padaryty ne iš blogos valios o tik suklaidinti ar to plataus klausimo reikalingai neištudijavę. To nedarykite!

Be abejo, jei išleisty lietuvių tautai neteisingų ribų siekiantį Lietuvos žemėlapi, dėl jo ne tik aš pasisakyčiau, nurodydamas suklaidusį ar sąmoningai kenkiančių pavardes,

bet mano minčiai pritartų ir daugiau asmenų, nusimanančių tuose reikaluose daugiau, nei tūli Švietimo Tarybos ar Lietuvos Tyrimo Instituto nariai. Tada būtų stiprių nemalonumų eilei asmenų, ko norėdamas išvengti rašau šį laišką, iš anksto perspėdamas.

Kaip anksčiau jau ne kartą esu rašęs, mielai tais reikalais gyvu žodžiu diskutuočiau su autoritetingais asmenimis, ar tą klausimą sprendžiančiais. Darykime taip, kad iš to būtų nauda lietuvių tautai, ne žala.

Priešrinkiminiai..

(Atkelta iš 10 psl.)

mašininių įrankių gamybos ministris džiūgauja: "Dvylika metų laukėme tų mašinų!" Reikia-pagyveno. me bent 12 metų ilgiau. Vis šis tas..

Šią vasarą Amerikoje lankėsi Sovietų futbolo komanda "Dynamo"

Rugpjūčio 16 d. Dallas miesto burmistras, ten gastroliavusiems "Dynamo" žaidėjams, perskaitė paties JAV Prezidento atsiųstą širdingą sveikinimą. Tai atrodo dar įdomiau paskaičius David Wise ir Thomas B. Ross knygoje "The Espionage Establishment".

"Kaip ir tinka organizacijai turinčiai tamprūs kolegialūs ryšius, KGB turi ir savo futbolo komandą - "Dynamo" ..."

"Dar tikslai - dar pamažu ..." sako dainuoklė. Lengviau dainuoti, negu mąstyti. Ypač prieš rinkimus, kuriuose mums sakoma, jog visiškai aišku, už ką mes turėtume balsuoti.

Nesutinku, kad būtų išleistas lietuvių tautai kenksmingas dar vienas Lietuvos žemėlapis

Algirdas GUSTAITIS

Prie Vliko veikiančiam Lietuvos Tyrimo Institutui spaudoje pasiūlius jų numatytą naujo Lietuvos žemėlapi projektą išleisti, protestavau ir nurodžiau pagrindines tokio sumanymo klaidas.

Jų siūlomo žemėlapi sienos turi tef singas, mūsų tautai priimtinas, sienas šiaurėje ir rytuose, bet visiš kai netikslas ir nepriimtinas linijas pietuose ir vakaruose. Savo laiku tas jų klaidas nurodžiau savo ra-

šiniais spaudoje.

Lietuviškoje spaudoje buvo ir daugiau asmenų, pasisakiusių prieš nepamatuotų ir lietuvių tautai nepriimtinių ribų žemėlapi, kokį siūlė Lietuvos Tyrimo Institutas.

Maniau, to užteks, bet patyriau, netgi iš aukštų Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos pareigas turinčių, kad visgi tasai klaidingas Lietuvos žemėlapis yra numatytas išleisti.

Superior Savings

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SKYRIAI Clevelande, Ohio

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

BRUNO KEPYKLA

3339 So Lituania Ave.

Chicago, Ill. 60608

Tel. CL 4-6376

Sav. Bruno MACIANSKIS

Čia rasite skaniausią pagamintą: pyragaičius iš stambių kvietinių miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat naują ragaišį išdaigintų kviečių ir įvairios duonos.

Kas valgo Bruno duoną,
Visad žydi kaip aguona!

CALIFORNIA SUPER SERVICE

GENERAL REPAIR WORK - ROAD SERVICE

K. E. RINGIS
Prop.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO ILLINOIS 60632

APDRAUDŲ AGENTŪRA

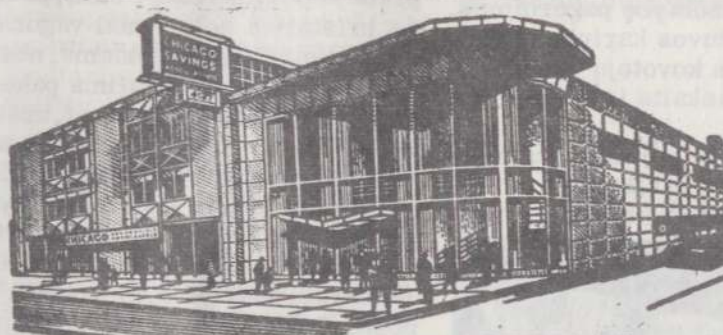
NUO 16 IKI 80 METŲ

APDRAUDŽIAM AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURTĄ-INVESTAVIMĄ HOME OWNERS POLICY. IŠRŪPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS APDRAUDŲ B-VES. SĄŽININGAI PATARNA UJAME VISAIŠ NAMU PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIŠ.

JUOZAS BACEVIČIUS
BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629. TEL. PR-8-2233
Valandos kasdien 9-8 val. vak. Šešt. sekm. 9-4 val.

6% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM

ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

CHICAGOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, išigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY

PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIŠ KREIPKITĖS Į:
Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

5%

6%

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visose mūsų apylinkėse. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Frank Zogas, President

400 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60610
PHONE: 312-480

F
R
A
N
K
Z
O
G
A
S

P
r
e
s
i
d
e
n
t

Laisvoji Lietuva

2618 West 71st Str. Chicago, Illinois 60629
Tel. 476-3371, 839-5531

Kas iz KWZ

Marcelinas KILAS jau ilgą metų kaip BALFą paremia savaitės uždarbiu. Ir šiais metais yra įteikęs 100 dolerių. Tai gražus pavyzdys ir kitiems aukotojams.

Solistas Algirdas BRAZIS, kaip kiekvienais metais, taip ir šiais paauskavo BALFą vajuos proga 50, - dolerių. Jis yra buvęs BALFą vajuos globėju Chicagoje ir, dainuodamas Metropolitan Operoje New Yorke, vadovavo BALFą vaju New Yorke.

PAIEŠKOJIMAI

Ieškomi Chicagoje ar apylinkėse gyvenantieji, ar gyvenę lietuviai: AUKŠTULIENĖ - Buivydaitė Barborė, Juozo ir Barboros duktė, gimusi 1916 m. Telšiuose. BAKUČIAI Juozas, Dzidorius, Veronika, Monika - Dzidoriaus vaikai, gimę Trautuose, Raseinių apskr. Gyvenę Waukegan, Ill. DULSKAS Antanas, gimęs 1920 m. Seinių apskr. iš Vokietijos išvykęs 1956 m., dirbęs sanatorijoje, Chicagoje. GALIJOTIENĖ Kazimiera, duktė Antano. GERČIAI Pranas, Aleksas ir Bronė, Stasio vaikai. JASIELIONIENĖ Emilija. KRASAUSKAS Jeronimas ir jo sesuo Marijona, Jeronimo vaikai. KRUNSKAUSKAS Albinas, Juozo ir Onos sūnus, gimęs 1924 m. Marijampolėje. KUDIRKA Vitas, Jono sūnus, gimęs Kuzuose, Marijampolės apskr., 1922. MINČAUSKAITĖ Adelė, Jono duktė, gyvenusi Elmwood Park, Ill. MOTUŠAS Robertas, Jackaus sūnus, gimęs 1901 m., Mažeikiuose. PERMINAS Jurgis, Jurgio sūnus iš Ilakių valsč., Mažeikių apskr. VAICAUSKAS Bronius (Bruno Vaić), gimęs 1919 m. Žarėnuose, išvykęs į JAV 1944 m. Anksčiau gyveno Garfield Blvd., Chicago. VILIMAS Vincas, Jono sūnus, gimęs 1908 m. Domantuose, Šiaulių apskr. Iš Lietuvos išvykęs 1928 m. VILKELEIENĖ - Daržininkaitė Kazimiera ir jos duktė Marytė. Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS

6147 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. Republic 7-8334

Be Butkų šeimos dar į laisvę prasižė Vilniaus elektronikos inž. Lionginas Morkūnas, kuris dabar randasi Italijoje ir neabejojama, kad jam bus suteikta pabėgėlio teisė. Taip pat Graikijos vyriausybė suteikė pabėgėlio teisę jūrininkui Vytautui Godliauskui ir "Rūtos" ansamblio dalyviui Antanui Mockapetriui. Taigi, kaip matome, paskutiniu laikui per geležinę uždangą jau prasižė ne vienas, bet keli lietuviai.

Algirdas ir Marija RINBERGAI susilaukė pirmo sūnaus, kuriam davė vardą Morkus Algirdas. Naujagimiu džiaugiasi močiutė ir patėvis J. Šiaučūnas.

M. PUKELEIS iš Baltimorės yra patenkintas LAISVĄJA LIETUVA ir laikraštį užsakė dukrelei Danutei Laukieni. Nuoširdžiai dėkojame.

J. KAULINIENĖ iš Philadelphijos Pa., užsakė LAISVĄJA LIETUVĄ: Stasiui Melnikui ir Putinui Mašalaičiui. Nuoširdžiai dėkojame už spaudos platinimą.

CHICAGOŠ LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ - MEŠKERIOTOJŲ klubo metinis banketas įvyks š.m. lapkričio 18 d., 7 val. vak., Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Programą atliks Waukegan - Racine moterų sekstetas "VILTIS". Gros Ramonio orkestras. Įėjimas ir vakarienė 5 dol. Rezervacijoms skambinti tel. 776-8688 arba 247-1131.

LIETUVOS KARIUOMENĖS 54-tas gimtadienis (1918. XI. 23 d.), šiemet Balzeko lietuvių kultūros muziejuje bus minimas lapkričio 19 d., 4 val. p.p.

Minėjimo programoje: invokacija, himnai, žuvusiųjų už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę pagerbimas, kelių naujų Lietuvos kariuomenės kūrėjų - Laisvės kovotojų paveikslų pakabinimas, paskaita ir kt. Įėjimas nemokamas.

Į šį tradicinį minėjimą visuomenės mielai kviečiami atsilankyti. Komitetas

Perrinkime FRANK D. SAVICKĄ Illinois Senatoriumi. Jis yra veiklus lietuvis ir lietuviškų organizacijų narys, vienintelis lietuvis Illinois Senate.

Lietuviai jauskime pareigą už jį balsuoti.

BALF XVI-tojo SEIMO, ĮVYKUSIO SPALIO MĖN. 28 - 29 d.d. DETROITE, PRIIMTOS REZOLUCIJOS

1. Norint užtikrinti lietuviško šalpos darbo tęstinumą, yra gyvybiškai svarbu ir dabartinę BALF veiklą įtraukti tiek darbu, tiek aukomis ir jaunąją kartą.
2. Seimas skatina remti jaunimo židinius (sambūrius) ir tokiais veiksmais, kurie tiesioginiai paliešty ir visą tų židinių kolektyvą, kaip, pavyzdžiui, padidimas paramos Vasario 16-sios gimnazijos mokiniams duonai įsigyti.
3. Efektyviau paremti Pietų Amerikos paramos reikalingus lietuvių studentus, ypatingai tokius, kurie pasireiškia lietuviškoje veikloje.
4. Seimas atkreipė dėmesį, kad BALF padarytą susitarimą su Religinės Šalpos organizacija dėl darbo veiklos laiko ir toliau abi organizacijos laikytųsi. BALFas didžiuosius rudens vajuos vykdo rudens metu, o Religinė Šalpa pavasarį - gavėnios metu.

SEIMAS REIŠKIA NUOŠIRDŽIĄ PADĖKĄ:

1. Visiems aukotojams, ištiesusiems pagalbos ranką vargo prispaustam lietuviui,
2. BALF darbuotojams už intensyvią šalpos darbo vykdymą ir kviečiam su nemažėjančiu šalpos supratimu toje gražiausioje tautinio sąjūdumo veikloje dirbti.
3. BALF direktorių tarybos pirmininkei Marijai Rudienei ir direktoriams, Centro Valdybai ir jos pirmininkui kun. Vaclovui Martinui, sekmingai vadovavusiam BALFui aštuonerius metus,
4. Detroito BALF skyriui už XVI BALF seimo suruošimą ir svetinumą seimo atstovus priimant,
5. Lietuvių Namų, Detroito, Valdybai už leidimą BALF seimui be mokesčio pasinaudoti patalpomis,
6. Lietuvių spaudai, radijo valandėlėms, Lietuviai Televizijoj už populiarinimą šalpos idėjų,
7. Seimą sveikinusiems, už malonų dėmesį altruistinį darbą dirbantiems

XVI-tasis BALF SEIMAS SVEIKINA:

BALF garbės pirmininką prel. Juozą Končią, Jo Eksc. vysk. Vincentą Brizgį, Lietuvos Respublikos Diplomatinę Tarnybą, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, Amerikos Lietuvių Tarnybą, Laisvės Komitetą, Lietuvių Bendruomenę, Jaunimo organizacijas, Lietuvių Fondą ir Prekybos Rūmus.

Lietuvos Pasiuntinybės Washington

Įvairios žinios

1972 m. rugsėjo 29 d. New Yorke įvyko Baltijos diplomatinės atstovų JAV-se pasitarimas. Jo metu buvo pasikeista informacijomis ir aptarta einamieji reikalai, liečią Baltijos valstybes ir tautas. Tame pasitarime taip pat dalyvavo Lietuvos gen. konsulas, A. Simutis, ir Estijos konsulas, Aksel Linkhorst.

Lietuvos Atstovas ir ponis O. Kajeckienė 1972 m. spalio 10 d. dalyvavo Nacionalinės Kinijos ambasadorių ir ponios James C. H. Shen surengtame priėmime Kinijos Respublikos 61-mos sukakties progai.

Kviečiami Valstybės Sekretoriaus ir ponios Rogers bei Jungtinių Tautų Koncerto, Banketo pirmininko ir ponios Charles R. Walgreen III, Lietuvos Atstovas ir ponis O. Kajeckienė dalyvavo 1972 m. spalio 23 d. rengtuose Koncerte ir Bankete Diplomatinių Misių Šečių ir jų žmonių garbei, minint Jungtinių Tautų organizacijos 27 metų sukaktį.

Minėtas aukščiausio iškilmes globos JAV Prezidentas ir ponis Nixon. Koncertas įvyko John F. Kennedy Centre, o banketas - Washington Hilton viešbučio patalpose.

Marija RUDIENĖ, visuomenininkė, š.m. spalio 28 d. BALF direktoriato išrinkta nauja Centro Valdybos pirmininke. Prieš tai buvo BALF Direktorių Tarybos pirmininke.

BALF Seimas praėjo darbingai ir vieningai

1972 m. spalio mėn. 28 d., Detroito, įvykusiame BALF XVI -tame seimo suvažiavime buvo išrinktas perrinktas naujas direktoriatas ir į naują Centro Valdybą buvo išrinkti šie asmenys:

Centro Valdybos pirmininke - Žymioji visuomenininkė Marija Rudienė; vicepirmininkais: Dalia Bobelienė, Aldona Daukienė, Jonas Jasaitis, kun. Ansas Trakis; generalinis sekretorius - Albinas Dirvonas; protokolų sekretore - Vija Balėšytė; išdininkas - Kostas Čepaitis.

Kun. Vaclovas Martinkus išrinktas direktorių tarybos pirmininku.

Į Spaudos ir Informacijos sekciją išrinkti: Vytautas Kasniūnas, Juozas Lukas, Ona Zailskienė, Emilija Čekienė ir Vladas Selenis.

BALF seimas praėjo darnioje ir darbingoje nuotaikoje, visiems atstovams pasisakius vieningai dirbti už sibrėžtą šalpos darbą. Balsų dauguma buvo pasisakyta už BALF centro perkėlimą iš Brooklyno, N. Y., į Chicago.

Po seimo, vakare, įvyko banketas, į kurį atsilankė tiek daug, kad ir vietų pritrūko.

Sekmadienį buvo atlaikytos šv. Mišios kur kun. Vaclovas Martinkus pasakė išsidėmėtiną pamokslą apie artimo meilę.

Midland Taupymo ir Solinimo Bendrovė gavo leidimą pastatyti antrus banko rūmus, kurie randasi 8929 So. Harlem Ave., Bridgeview, Ill.

Balfo vajuos proga Bendrovės prezidentas Frank Zogas buvo applanckytas naujuose rūmuose ir jis įteikė Balfui 100 dolerių auką. Prie rūmų iš kairės: V. Šimkus, p. Sereičikienė, Frank Zogas ir F. Sereičikas.

Nuotrauka V. Noreikos

KVIEČIAME VISUS BENDRADARBIUS, SKAITYTOJUS IR LAIKRAŠČIO BIČIULIUS Į RENGIAMĄ š.m. LAPKRIČIO 25 d. (šeštadienį) RUDENS SPAUDOS BALIŲ, kuris įvyks BALIO PAKŠTO SALĖJE - 2801 West 38 Str. Chicago, Ill.

Laisvosios Lietuvos - Spaudos Vakaras

NUOTAINGA PROGRAMA, PUKUS BALIO PAKŠTO ORKESTRAS ŠOKIAMS IR KITI BALIAUS PAIVAIRINIMAI SUTEIKS PUKIĄ NUOTAIKĄ. KVIEČIAMI VISI - VISI ! Pradžia 7:30 val. vak.

ĮEJIMAS 6 DOLERIAI, JAUNIMUI IR PENSININKAMS 4 DOLERIAI

NORINTIEJI IŠ ANKSTO UŽSISAKYTI STALIUKUS SKAMBINTI LAISVOSIOS LIETUVOS tel. 476-3371 arba 839-5531